Štev. 246. V Ljubljani, v petek, dne 30. oktobra 1925. Posamezna številka stane 1·50 Din Leto LIII.

SLOVENEC

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Naročnina
za državo SHS:
na mesec ..... Din 20
za pol leta ..... „ 120
za celo leto .... „ 240
za inozemstvo:
...no ..... Din 30
...obotna izdaja:
celoletno
...oslaviji .... Din 60
...zemstvu .... „ 80

Cene inseratom:
Enostolpna petitna vrsta mali oglasi po Din 1·50 in Din 2·—, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2·50, veliki po Din 3·— in 4·—, oglasi v uredniškem delu vrstica po Din
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvzemši ponedeljka in dneva po prazniku ob 4. uri zjutraj.
Poštnina plačana v gotovini.

...redništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi ...e ne vračajo; netrankirana pisma se ne sprej...majo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun: Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sarajevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Dr. Korošec v Splitu.

Dne 27. t. m. se je vršil v Splitu zaupni sestanek Hrv. pučke stranke, na katerem je imel dr. Korošec velepomemben političen govor. Uvodoma je očrtal

splošni položaj v Evropi.

in izvajal: V zadnjem času je treba zabeležiti dva važna politična dogodka. Prvi je locarnski sporazum, v katerem se je Nemčija, pod vodstvom velikega kapitala, pridružila Angliji in Franciji. Ta dogovor se je dosegel pod egido zlate internacionale. Jugoslovani moramo gledati na to, kaj nam prinese ta politika v bodočnosti. Jugoslovani potrebujemo prijateljstvo ruskega naroda, ako hočemo mirnim potom popraviti naše meje in ako hočemo, da preide vodstvo balkanske politike v naše roke. Želeti moramo, da pride Evropa v dobre odnošaje tudi z Rusijo. Za nas bi bilo idealno, ...i prišlo do zveze med Francijo, Nemčijo ...sijo. S tem bi bil za dolgo časa zajamnir v Evropi.

...Drugi važni dogodek v evropski politiki ...premenba programa nemške socialne de...acije, ki je teoretik cele evropske socidemokracije. Nemška socialna demokraje likvidirala ekstremno stališče markt. To se pravi, da je socializem stopil na ...a tla. Žalostno je, da se za socialna vpra... pri nas ne zavzemajo tisti, ki so v to ...cani.

Evropska gospodarska kriza.

...Dr. Korošec je nato prešel na veliko go...arsko krizo, ki jo preživlja celokupna Evropa. Vse evropske dežele so dolžnice Amerike, so njene sužnje. Trgovina zastaja, industrija ne more naprej, brezposelnost raste. Prihodnja zima bo za Evropo težka. V Jugoslaviji je gospodarska kriza občutna, posebno v zapadnih krajih.

Imamo pa tudi **politično krizo.** Kljub splošni volivni pravici vladajo oligarhije, politične koterije. Parlamenti nimajo pregleda nad gospodarskim in kulturnim življenjem naroda. Nadaljnja zla so birokratizem, mizerna zakonodaja in mnogo drugega. Današnja demokracija išče sanacije, novih poti. Živimo v krizi sedanje vladavinske oblike. Priti moramo do stanovskih parlamentov. Biti moramo objektivni in iskreno zreti na Rusijo. Tam se je ustvarilo mnogo novega, od česar je ono, kar je bilo slabo, propadlo, a kar je dobrega, živi. Ruski sovjetski sistem temelji na stanovskih organizacijah. Rusija mora biti v tem pogledu visoka šola za evropsko politiko.

Naš položaj.

Prehajajoč na položaj v Jugoslaviji, je dr. Korošec najprej govoril **o vprašanju narodnega sporazuma** in rekel: Moti se, kdor misli, da smo se že pobotali, ako proglašamo: en narod, ena država! Fantast misli, da so Srbi isto, kar Hrvati in kar Slovenci. Po nekaterih krajih naše države žive Srbi in Hrvati že stotine let pomešani med seboj, pa vendar niso izginili ne Hrvati ne Srbi. Najbližji bratje so si, a eno niso. Mogoče nas bo čas kdaj zlil v eno, a sedaj je Hrvat nekaj drugega nego Srb in Slovenec istotako.

Sedaj so pri nas take razmere, da vladajo samo Srbi. Hrvati in Slovenci smo brez moči. Hrvatje niso nikdar tako malo pomenili kakor danes. Hrvatje so vse izgubili, kar so imeli, Hrvatje so bili izdani.

Tudi Stjepan Radić misli, da vprašanje sporazuma ni rešeno. In mnogi, ki stoje za njim pravijo: Radić bo Srbe prevaril. Ta Radičeva politika ni dostojna Hrvatske. Cela tisočletna kultura hrvatstva sloni na resnici in poštenju.

Velika večina politikov pravi danes, da z Radičevo kapitulacijo vprašanje odnosov med Srbi, Hrvati in Slovenci ni rešeno, marveč da bo znova prišlo na dnevni red. Tako mislim tudi jaz in upam, da bodo potem urejali to vprašanje pošteni ljudje, ki ne mislijo varati ne Srbov ne Hrvatov. Tudi v radikalni stranki zastopa večina stališče, da je treba Hrvata priznati kot brata.

Stjepan Radić je hotel biti drugi Matija Gubec. Toda Matija Gubec je za svoj narod na Markovem trgu položil svojo glavo. Drugi Matija Gubec pa se je skril v luknjo in izdal hrvatski narod in njegovo politiko.

Govornik se je nato ozrl na dogodke ob ustvarjanju naše države in opozoril, kako je Pašić podpisal ženevski pakt, a pred dvemi leti je javno izpovedal, da je vnaprej vedel, da se ga ne bo držal, najsi ga tudi podpiše.

Prešedši na **versko vprašanje** je govornik naglasil, da bi se morali obe naši cerkvi zbližati med seboj, posebno pa se tudi približati pravoslavni Rusiji. Politika, ki jo vodijo naše vlade nasproti katoliški cerkvi, ni politika širokih vidikov nego zbadanja. Vendar so katoličani pripravljeni, da boj zdrže, dasi ga ne žele.

Naš notranji položaj stoji pod vtisom **skorajšnjih novih volitev.** Vsi vladni faktorji mislijo na nove volitve. Radić meni, da mu prinesejo nove volitve sto mandatov. Pašić, ki bi rad menjal sedanji kabinet, pa sanja o 180 mandatih. Toda drugi činitelji, in to tudi v radikalni stranki sami, pa uvidevajo, da bi taka okrepitev radikalov Hrvate in Slovence avtomatično vrgla v opozicijo, in zato tega ne žele.

Perspektive.

Položaj se bo po vsej priliki razvijal sledeče: Radića bodo obdržali v vladi morda pol leta; v tem mu bodo dajali vse mogoče kapljice, da se njegova stranka dodobra kompromitira. Tedaj pride koncentracijska vlada, ki naj izvrši revizijo ustave z zgornjo zbornico. Prihodnje leto bomo imeli nove volitve.

Govornik poziva pristaše Hrv. pučke stranke, naj vztrajajo v boju, dokler hrvatski narod ne doseže v državi tistega položaja, ki mu gre.

Dr. Koroščev govor je napravil na zborovalce globok vtis ter so mu viharno pritrjevali.

Za dr. Koroščem je govoril predsednik Hrv. pučke stranke Stjepan Barić, ki je naglasil, da se čutijo Hrvati izdane in da so zapostavljeni v državni upravi in vojski. HPS hoče državo, v kateri bodo ravnopravni Hrvati s Srbi in Slovenci.

Ob sklepu so priredili zborovalci dr. Korošču ponovne ovacije.

Kralj in kraljica v Zagrebu.

NAVDUŠENE OVACIJE. — KRALJEV PAR NA RAZSTAVI. — UPOKOJEN KAPITAN PROSILEC. — ST. RADIĆ BLAMIRAN.

Zagreb, 29. okt. (Izv.) Že snoči se je po Zagrebu raznesla vest, da bo kraljevi par danes potoval skozi Zagreb na posestvo Opeka pri Varaždinu, kjer ostane kot gost grofa Bombellesa dva dni. Ta vest je bila ponoči potrjena iz Belgrada s poročilom, da sta se kralj in kraljica ob 11 zvečer odpeljala iz Belgrada. Čeprav so kraljevo potovanje držali tajno, se je ob prihodu dvornega vlaka zbralo pred glavnim kolodvorom veliko zagrebškega občinstva. Na kolodvoru so kraljevo dvojico sprejeli civilni in vojaški funkcijonarji, župan Heinzl in Stjepan Radić. Gospe Matičeva in Heinzlova sta izročili kraljici dva šopka izredno lepih krizantem. Kralja je pozdravil veliki župan Treščec. Po kratkem razgovoru v dvorski čakalnici sta se kralj in kraljica odpeljala v umetniški paviljon in odtam v Jugoslovansko akademijo, kjer sta si ogledala kulturno-zgodovinsko razstavo. Ob tričetrt na eno se je kraljeva dvojica odpeljala v avtomobilu proti Zaprešiču. Tam pa radi skrajno slabe ceste avtomobil ni mogel naprej. Kralj in kraljica sta se vrnila v Zagreb in se od tam preko Maksimira, Sv. Ivana, Jeline in Varaždina odpeljala v Opeko h grofu Bombellesu. V Opeki ostaneta dva dni. V soboto se vrneta v Belgrad.

Zagreb, 29. okt. (Izv.) Ko je kralj odhajal iz Jugoslovanske akademije, je pristopil k njemu nek človek. Brž je priskočil general Hadžić in ga vprašal, kaj želi. Mož mu je odgovoril, da je upokojeni kapetan Bartolić in da se hoče kralju pritožiti radi neznatne penzije. Hadžić mu je svetoval, naj se obrne na kralja pismeno, nakar je policija Bartoliča odstranila. Ta dogodek je dal povod govoricam o nameravanem atentatu, ki so se razširile po mestu.

Zagreb, 29. okt. (Izv.) Stjepan Radić je na kolodvoru izročil kralju zaprto kuverto, v kateri je bila zadnja številka »Doma«. Kralj ga je vprašal, zakaj mu to daje, nakar mu je Radić stvar razjasnil. Časnikarjem je Radić izjavil, da je kralju izročil »Dom« zato, ker mu je mnogo na tem, da kralj spozna stališče radičevcev, kako se more pacifizem privesti v sklad z močno narodno obrambo. To stališče je razloženo v tej številki »Doma«.

Zagreb, 29. okt. (Izv.) V kulturno-zgodovinski razstavi se je kralj posebno dolgo zadržal v cerkvenem oddelku. Tolmačil mu je zagrebški kanonik g. Knežević. Kralj je bil nato opozorjen na železno verigo, s katero je bil uklenjen Matija Gubec, preden so ga usmrtili. Tu je padel v besedo Stjepan Radić in ironično pristavil, da je usmrtitvi prisostvovala tudi sv. Cerkev. Nastala je splošna nevolja, mnogi so mrmrali, a kralj se je hitro obrnil in šel dalje.

Narodna skupščina.

NADALJEVANJE DEBATE O INVALIDSKEM ZAKONU. — TEHTNI PREDLOGI OPOZICIJE. — SEJE PREKINJENE DO ČETRTKA.

Belgrad, 29. okt. (Izv.) Na današnji skupščinski seji se je nadaljevala razprava o invalidskem zakonu. Govorila sta posl. dr. Milan Popović (sam. dem.) in posl. Grol (Dav. dem.). Oba govornika sta ostro kritizirala zakon. Sploh je opozicija dosedaj proti temu zakonu predložila tako tehtne in tako važne razloge, da so posamezni člani vladne večine zahtevali od ministra, da se ta zakonski načrt vrne odboru in spremeni, ker v današnji obliki nikakor ne zadovoljuje invalidov. Radi tega bodo seje skupščine prekinjene in se bodo nadaljevale šele v četrtek, da bi se med tem časom lahko v vladi razčistila nekatera vprašanja glede teh zakonskih predlogov.

Spor med Bolgarijo in Grčijo.

VELESILE PRETE GRČIJI Z BLOKADO. — GRŠKE ZAHTEVE. — VOJNI ATAŠEJI ODŠLI NA BOJIŠČE. — MOČNA KANONADA NA MEJI.

London, 29. okt. (Izv.) Na današnji seji Društva narodov so dobili zastopniki velevlasti vtis, da se Grčija ne namerava pokoriti odredbam Društva narodov. Grški poslanik v Parizu se je skliceval na to, da so velesile v vprašanju § 16. versajske mirovne pogodbe napram Nemčiji popustile in da morajo popustiti tudi napram Grški. Proti temu tolmačenju § 16. verzajske mirovne pogodbe pa so ugovarjale velesile in so odredile strogo blokado proti Grčiji, če se Grčija ne bi hotela pokoriti odredbam Društva narodov. Blokade bi se udeležile angleške, francoske, italijanske in španske ladje.

Pariz, 29. okt. (Izv.) Na seji Društva narodov so danes govorili o grško-bolgarskem sporu v tem smislu, da je treba spor na vsak način likvidirati. Briand je opozarjal na to, da poskuša Grčija svoje postopanje opravičiti z legitimnostjo. Poudaril pa je, da to ne gre, kajti če bi vsaka država se sklicevala na »legitimnost«, bi bile vojne neizbežne. Narodi naj se zavedajo, da lahko za vsak slučaj računajo na Zvezo narodov.

London, 29. okt. (Izv.) Zastopniki velesil so Grčiji naznanili svoj sklep, da bodo nad Grčijo proglasili splošno blokado, če se Grčija ne bo pokorila sklepom Društva narodov.

Pariz, 29. okt. (Izv.) Grčija je zahtevala v svoji noti 2 milijona frankov odškodnine za padle grške častnike in vojake. Svet Društva narodov je danes o tej zahtevi na svoji seji razpravljal. Sklenil je, da bo o upravičenosti te zahteve sklepal v decembru.

Sofija, 29. okt. (Izv.) Davi so vojni atašeji Angleške, Italije in Francoske prispeli v Sofijo. Takoj so obiskali zunanjega ministra, od njega so dobili poročila, nato so se popoldne odpeljali na bojišče, da tamkaj vidijo, kako se izpolnjujejo odredbe Sveta Društva narodov. Bolgarski uradni krogi izjavljajo, da je vsaka anketa objektivno nemogoča, dokler Grki ne izpraznijo bolgarskega ozemlja. Bolgari trdijo, da se Grki še vedno nahajajo na njihovem ozemlju. Poslednje vesti iz Aten poročajo, da je grška vojska danes zapustila bolgarsko ozemlje.

Belgrad, 29. okt. (Izv.) Z naše meje poročajo, da se je danes od 10.—2. ure popoldne čulo močno grmenje topov, ki je popoldne ponehavalo.

Otvoritev bolgarskega sobranja

Kraljev prestolni govor.

Sofija, 29. okt. (Izv.) Bolgarsko sobranje je danes otvoril kralj Boris s prestolnim govorom. Kralj Boris naglaša, da je njegova glavna skrb vzdrževati korektne in prijateljske odnošaje do sosedov in do velesil. Z obžalovanjem ugotavlja, da so grške čete vpadle na ozemlje južne Bolgarije. Veseli ga pa, da je prebivalstvo ostalo mirno. Bolgarija pa stavi vse nade na Društvo narodov. Po kraljevem govoru je bila seja zaključena. Prihodnja seja bo v sredo.

Razprava o carinskem tarifu.

Belgrad, 29. okt. (Izv.) Na današnji seji tarifnega odseka fin. odbora se je razpravljalo o carini na pijače, predelavo kmetskih izdelkov, zemljo in kamenje. Posl. Pušenjak se je zavzemal za zaščitno carino za kaolin, kateri se proizvaja v Črni pri Kamniku, kjer se letno lahko producira 600 vagonov. Naša industrija porabi samo 312 vagonov, v sosednje države ne more izvažati, ker so stroški produkcije previsoki. Načelnik Savić je nasprotoval in trdil, da je treba preizkusiti zemljo, ki se proizvaja v Črni. Dolga debata se je vnela radi uvoza kamenja. Z ozirom na to, da Zagreb in Vel. Bečkerek naročujeta kamenje za tlakovanje iz Spielfelda, opozarja posl. Pušenjak na Pohorje, kjer Ribnica in Oplotnica proizvajata fin granit, dalje da imamo v naši državi marmor in da je v Sloveniji dovolj apnenca. Zahteva povišanje uvoznih carin. Odsek sklene, da se carine desetkrat povišajo. — Posl. Pušenjak se je nadalje zavzel za znižanje carin za magnezit, katerega rabi naša železna industrija, in sicer da se zniža na 1 zlat dinar. — Zanimiv je bil nastop posl. Puclja, ki je zahteval znižanje carine na pivo, dočim je Subotić zahteval, da se zviša. Odsek je sklenil, da ostane predlagana carina. — Prihodnja seja bo v četrtek popoldne.

Popravek. V »Slovencu« od 28. oktobra se je v poročilo iz Belgrada o seji fin. odbora vrinila neljuba pomota. V poročilu se namreč pravi, da se je posl. Pušenjak zavzemal za znižanje carine za uvoz lesa. Res je nasprotno. Posl. Pušenjak se je zavzemal za zvišanje carin za uvoz drv, ker imamo drv sami v izobilju in jih ni mogoče prodati. Uvoz iz Romunije nam zelo škoduje, in se je zato sklenilo, da se carina poviša.

Pašić bi rad homogeno radikalno volivno vlado.

Belgrad, 29. okt. (Izv.) V vseh političnih krogih se je danes veliko razpravljalo o nenadnem odpotovanju kralja, ki se je snoči s kraljico odpeljal na lov v varaždinsko okolico. Splošno mnenje je, da je kraljevo odpotovanje očividen znak, kako je s sedanjim stanjem. Zvedelo se je tudi to, da je Nikola Pašić predlagal kroni kot izhod iz sedanjega stanja volivno homogeno radikalno vlado. Pašić misli, da je sedaj čas, da se uresniči stara želja, da na novih volitvah dobijo radikali sami večino.

Proti tej nameri so odločno vsi krogi, ker je jasno, kako bi se morale sedanje volitve vršiti, če bi si hoteli radikali v sedanjem težkem stanju priboriti večino.

Pašić je mnenja, da je položaj za njega ugoden, ker je Radić popolnoma izgubil zaupanje mas.

Burna seja radičevskega kluba.

Belgrad, 29. okt. (Izv.) V Radičevem klubu se je vršila seja, tekom katere je prišlo

med posameznimi poslanci do burnih nastopov, tako da so se posamezni neparlamentarni izrazi, ki so padali na račun raznih poslancev Radičevega kluba, slišali v skupščinske kuloarje. Radičevci sami niso hoteli dati nobenih izjav, o čem se je razpravljalo, pač pa so bili vsi bojevito razpoloženi. Opazilo se je, da med radičevci zadnje dni vedno bolj prevladuje mnenje, da je treba proti radikalom v vladi odločnejše nastopiti, da popustijo vsaj v nekaterih stvareh. Nadalje se je zvedelo, da je prišlo na Pavla Radića od njegovih volivcev in organizacij Radićeve stranke iz sarajevskega okrožja več pisem, v katerih strankine organizacije obsojajo njegovo politiko in zahtevajo, da z njo preneha in nadaljuje politiko, na podlagi katere je bil izvoljen, ali pa naj mandat odloži.

Vprašanje električne centrale na Krškem polju.

Belgrad, 29. okt. (Izv.) Tu se mudi zastopstvo mesta Zagreba v zadevi zgradbe hidroelektrične centrale na Krškem polju. Kakor izvemo, spremlja deputacijo vl. svetnik Mencinger, ki je kot pravni referent ljubljanskega velikega župana izdelal odlok, proti kateremu je bila vložena pritožba, da se zaščitijo interesi ljudstva proti izrabljanju po zagrebškem čifutskem velekapitalu. — Deputacija ne more imeti drugega namena, nego da pospeši rešitev zadeve v ugodnem zmislu za njo, a proti koristim prebivalstva na Krškem polju. Kakšno stališče zavzema v tem vprašanju ministrstvo, še ne vemo. — Gotovo je, da je in mora biti naša odločna zahteva, da se upoštevajo v prvi vrsti koristi našega ljudstva, ki bo teško prizadeto in oškodovano, če bo odločilo ministrstvo v zmislu želj protežiranih zagrebških udeležnikov.

Naša država in Turčija.

Pogodba podpisana. — Upostavitev normalnega razmerja.

Belgrad, 29. okt. (Izv.) Včeraj je bila v Angori podpisana pogodba med našo državo in turško republiko. Za našo državo je pogodbo podpisal naš delegat, odpravnik poslov našega poslaništva v Carigradu, Živković, za turško turški zunanji minister dr. Šefik Ruždibeg. S tem smo stopili s Turško v normalne razmere. Do tega dne smo bili s Turčijo v vojnem stanju, ker naša država ni hotela podpisati lausanske mirovne pogodbe, s katero se je sklenil mir s Turčijo. Podpisala je ni radi tega, ker so se v njej nahajale razne odredbe glede dolga osmanske države in bi moral na nas pasti del odplačevanja dolgov. Vsa ta vprašanja se bodo po podpisu rešila diplomatskim potom naravnost med obema državama.

KONKORDAT Z VATIKANOM.

Belgrad, 29. okt. (Izv.) V ministrstvu za zunanje zadeve je bila popoldne kratka seja med zunanjim ministrom in našim poslanikom pri Vatikanu glede vprašanj, ki so v zvezi s sklepom konkordata med Vatikanom in našo državo. Te konference se bodo nadaljevale, da dobi naš poslanik od naše vlade natančna navodila pred svojo vrnitvijo v Rim.

Vsakdo ve, da prodaja
Tekstilbazar
v Ljubljani, Krekov trg 10, I nadstropje
ostanke
oblačilnega blaga
najcenejše!

Nova francoska vlada.

Pariz, 29. okt. (Izv.) Painleve je sestavil novo vlado. Caillaux ni več v vladi, ampak je prevzel finance Bonnet. Briand je ostal zunanji minister. Herriot ostane predsednik poslanske zbornice.

Položaj v Siriji.

Upor se širi. — Arabci so se pridružili Druzom.

London, 29. okt. (Izv.) Upornim Druzom v Siriji so se pridružili še Arabci. Francozi so hoteli upor s silo potlačiti. Obsreljevali so mesto Damask, ki je neutrjeno. Padlo je mnogo strelov. Mohamedanci in kristjani beže iz mesta. Po vesteh iz Washingtona je vzbudilo tamkaj poročilo, da so Francozi navalili na Damask, ki je neutrjeno mesto, in ga obstreljevali, veliko nezadovoljstvo.

Udeležba Slovencev v vladi.

Temu vprašanju posveča svoj uvodnik splitska »Novo Doba«. Članek je datiran iz Belgrada dne 20. t. m. in nosi značko D. Uvodoma opisuje člankar prizadevanja slovenskih naprednih krogov, da se približajo Hrvatom in pridejo v vlado; potem pa piše:

»Slovenci so s Hrvati in Srbi konstitutiven element naše države in brez njihove enakopravne udeležbe in sodelovanja ne more biti narodnega sporazuma. Nezgoda je v tem, da danes v imenu Slovencev ne more nihče drugi govoriti nego Slovenska ljudska stranka, ki pa je, kakor znano, v opoziciji in ne želi sodelovati v vladi, katera v svojem programu nima revizije ustave.

Slovenski demokrati pa tudi vsi ostali tzv. napredni elementi danes v Sloveniji pomenjajo malo ali nič. Slovenski demokrati so tako kompromitirani politično, a nekateri njihovi prvaki tudi osebno, da je sodelovanje z njimi postalo kakor tu v Belgradu, tako tudi v Zagrebu nepopularna stvar. Poizkusi radikalov, da med Slovenci razširijo svojo stranko, so popolnoma propadli ter tudi v bodočnosti nimajo nobenega upanja na uspeh. Lepe začetke kmetske stranke so upropastili ambicijozni in nesposobni karijeristi, ki so se bili vsilili stranki za voditelje. Tudi g. Radić je poizkušal, da razširi svojo stranko v Sloveniji, a imel je nekoliko uspeha samo v Prekmurju, ki je bilo do zedinjenja pod Madžarsko. Danes, po izpremembi svoje politike, ima še manj nade na uspeh nego preje. Zlo je v tem, ker tzv. napredni slovenski elementi, namesto da bi med narodom delali in se skušali z lastnimi močmi dvigniti in okrepiti, računajo izključno na pomoč iz Belgrada, a sedaj tudi iz Zagreba, misleč, da se morejo stranke organizirati in obdržati s pomočjo oblasti, kar je zabloda. Izkušnja zadnjih sedem let to najboljše dokazuje.

Ta slaba metoda in mnogoštevilne napake politične in druge narave slovenskih naprednih elementov so povzročile, da je klerikalna (?) slovenska ljudska stranka v glavnem obdržala svoje pozicije in ostala edina resna politična moč v slovenskem delu naroda. To je dejstvo, ki se mora priznati, pa naj je to komu še tako neljubo. In dejansko — v srbskih političnih krogih, katere neuspeh tolikih poizkusov, da se zlomi politična moč slovenskega klerikalizma (?), najbolj boli, se to odkrito priznava.

Vodstvo politike slovenske ljudske stranke se nahaja v veščih rokah. V teh sedmih letih skupnega življenja je šef slovenske ljudske stranke, g. dr. Anton Korošec, edini »prečanski «politik, ki je dokazal, da je dorasel za boj in sodelovanje s srbijanskimi politiki. In najsi njegova osebnost niti njegova politika mnogim niso simpatične, se vendar vsi strinjajo v tem, da je dr. Korošec eden najbolj izšolanih naših parlamentarcev, odličen taktik, resen in pameten politik. S svojim ravnatnjem v teku minole in sedanje zakonodajne dobe je vrhu tega dokazal, da zna biti vztrajen in dosleden.

Program slovenske ljudske stranke glede ureditve države se omejuje na zahtevo pokrajinskih avtonomij, ne da bi se dotikal državnega edinstva. V primeri z današnjimi utopističnimi programi hrvatskih strank je program slovenske ljudske stranke jako zmeren, a tudi — izvedljiv. Zato je za centralistično politiko mnogo nevarnejši od programov hrvatskih strank. In slov. ljudska stranka nikakor ne kaže, da bi hotela opustiti svoj avtonomistični program, nasprotno, danes ga še krepkeje naglaša, a njen vodja g. dr. Korošec poizkuša svojo politično akcijo razširiti tudi na Hrvate potom hrv. pučke stranke.

To obnavljanje ustavnega vprašanja in zahteva po pokrajinskih avtonomijah od strani načelnika slovenske ljudske stranke je zelo neprijetna radikalskim krogom, ki so smatrali, da je z Radičevim priznanjem vidovdanske ustave to vprašanje spravljeno z dnevnega reda. Te kroge posebno vznemirja akcija g. dr. Korošca med Hrvati. Boje se, da se ne bi ustavno vprašanje znova odprlo.

Sodelovanje med stranko dr. Korošca in današnjo radikalsko radičevsko vlado bi bilo možno samo tedaj, če bi se slovenska ljudska stranka odrekla svojega avtonomističnega programa, a to je izključeno. G. dr. Korošec in njegovi prijatelji pristajajo na sodelovanje edino v vladi, ki bi imela v svojem programu revizijo ustave ali vsaj nalogo, da pripravi tla za sporazumno ureditev države. A vsega v programu današnje RR vlade ni.

Ostane torej kombinacija s tzv. slovenskimi naprednimi elementi. Radikali so voljni sprejeti to kombinacijo, a morda jej niti radičevci ne bodo nasprotni, ako se rešijo neka osebna vprašanja. V povoljnem slučaju ima največ nade, da postane predstavitelj Slovencev v RR vladi bivši dobrovoljec na italijanski fronti posl. dr. Pivko. Toda ne radikali ne radičevci se ne vdajajo iluzijam, da bi bilo s tem rešeno vprašanje sodelovanja slovenske večine s srbsko in hrvatsko večino. Oboji vedo, da je to vprašanje brez sodelovanja poslancev slovenske ljudske stranke nerešljivo.«

Sodba nasprotnikov o politiki SLS.

Dr. Ivo Politeo se v svojih »Slobodnih Novinah« ozira na naše opazke k njegovemu članku o »Slovenskem vprašanju«. Med drugim piše: »O Slov. ljudski stranki in njenem vodji dr. Korošcu kot klerikalnem politiku se more imeti kakoršnokoli mnenje, vendar se mora dr. Korošcu priznati, da je dosleden in lojalen politik, ako je »Slovenčevo« mnenje (glede vstopa v vlado) tudi njegovo. Vsekakor je mnogo boljši od g. Stj. Radiča, ki se je zaradi oblasti popolnoma odrekel svojemu programu. A ne sme se pozabiti, da bi imel dr. Korošec, ako bi se hotel priključiti današnji politični liniji radikalov (in radičevcev) mnogo krajši pot nego Radić. Tudi se ne sme pozabiti tega, da je za časa Davidovičeve vlade in bloka narodnega sporazuma ter kmetske demokracije ravno dr. Korošec najbolj brzdal Radiča in ga opominjal k zmernosti. Zato bi mogel sedaj mnogo lažje opravičiti svoj eventualni prehod k centralizmu in Pašiću, nego more to storiti Radić. Vendar ostaja dr. Korošec dosleden svojemu avtonomističnemu stališču, katero edino — morebiti tudi razširjeno — more prinesti trajne koristi kakor Sloveniji tako tudi vsem ostalim krajem naše države. Vztrajajoč na tem stališču in v tej politiki rešuje dr. Korošec Slovence pred sramoto in škodo, ki jo je Stj. Radić prizadel Hrvatom.«

Beležke.

Poldrugo uro — pa še nič ni. Podčrtano je v »Jutru«, da je bil dr. Žerjav poldrugo uro pri papeževemu nunciju. Mi podčrtavamo, da so nemški ministri tožili škofa Jegliča pri nuncijih in v Rimu. Kakor vemo iz pol. pretekle dobe, vselej brez uspeha.

Pobožne želje. O razširjenju vladne koalicije piše »Jutro«. Tudi ena slovenskih strank naj bi bila pozvana v vlado, toda Koroščeva stranka je izključena. Ostane torej Pucelj, kateremu samostojni demokrati tako od srca privoščijo, da bi sedel v vladi, katera slovenske in hrvatske radičevce blamira.

V zmislu dovoljenja. Demokratski listi imajo dovoljenje, da smejo hvaliti radikale. S tem dovoljenjem Pribičevičevega kluba skuša slovenska SDS rešiti svoje eksponente in do kosti osramotiti zvezo Pucelj + Prepeluh ter slovenske radikale. »Slov. Narod« je v tem zmislu včeraj napravil kljub svoji starosti globok poklon prosvetni politiki radikalov. Stari Pašić si mane od veselja roke, da danes vse nam nasprotno časopisje na Slovenskem proslavlja njegovo počasnost in starost. »Napredni blok« Pašičevih častilcev je gotov.

Kratkovidna, nepremišljena in nesposobna je politika SLS, piše »Jutro«. Zakaj? Ker ni po receptu »Jutra«.

Veseli smo bili, ker je padla vlada PP. Menda. Kdo pa v Sloveniji tega ni bil vesel? Zato nas tozadevni očitek »Jutra« prav nič ne vznemirja. Mi smo bili veseli in smo še. Kar je moralo pasti, naj pade, in če smemo upati, se to, kar je padlo, nikdar več vzdignilo ne bo. Tudi s pomočjo raznih necivilnih instanc v Ljubljani ne, ki jih samostojnih demokratje obletavajo kakor ponočni netopirji in prosijo pri njih za milost.

Ali s Slovencem, ali brez Slovenca? »Jutro« pravi, da nam je ljubša vlada brez Slovencev kakor pa s Slovencem. Ali je dr. Žerjav Slovenec?

Stebri SLS priznavajo, da bi bilo za Slovenijo boljše, če bi tudi v vladi RR imeli Slovenci zastopnika. To je res. Dobro bi bilo to vsekako. Ampak dr. Žerjav kot zastopnik Slovenije? Od kedaj pa je on Slovenec?

Mussolini o fašizmu.

Italijanski listi prinašajo članek, ki ga je napisal Benito Mussolini za fašistovsko revijo »Gerarchia« pod naslovom »Elementi zgodovine«. Mussolini primerja fašistovsko revolucijo z veliko francosko revolucijo in navaja vse njene faze, ko se je fašizem polagoma otresel vseh starih strank in skupin, jih potisnil ob steno in prevzel v državi neomejeno oblast. Začetkom oktobra letos se je lotil odločilnih reform: guverner v Rimu, po občinah imenovani župani, ministrstvo predsedstva, pravno priznanje sindikatov, delovno sodišče, delovni zastop, korporativno zastopstvo v senatu; k temu dogovor med Zvezo industrijcev in fašistovskimi sindikali, ki je končnoveljavno pokopal 20 let rdeče akcije.

Govoreč o Matteottijevem umoru, pravi Mussolini, da je ta dogodek pač za pol leta zavrl razvoj fašistovske akcije, drugega vpliva ali pomena pa za fašizem ni imel nobenega. Na vsak način si storilci s tem činom niso pridobili zaslug za fašizem, nasprotno. Sicer je pa sedaj zgodovinsko dokazano, da je prišlo do umora nehote. Sedaj, ko ima fašizem v rokah vso oblast, mora nasilje ostati pridržano izključno za državne svrhe; individualno nasilje, je poslej antifašistično. Končno poziva Mussolini na najstrožjo disciplino in nalaga članom strankine hierarhije odgovornost za vsakega posameznega fašista.

Zvezda na južnem nebu.

Kako se imenuje zvezda, ki sveti na južnem nebu?

Na včerajšnje vprašanje iz Teharjev odgovarjamo sledeče: Ona zvezda je Večernica, to je planet Venera na večernem nebu. O njej je znano naslednje.

Venera kroži okoli solnca v povprečni razdalji 108 miljonov km (Zemlja od solnca 150 miljonov kilometrov) in sicer s hitrostjo 35 km v sekundi (Zemlja pa s hitrostjo 30 kilometrov). Svojo pot preteče Venera v okroglo 225 dneh. Od Zemlje se njena razdalja močno izpreminja. Kadar sta oba planeta na isti strani solnca, je njuna razdalja 42 miljonov kilometrov, to je 150 manj 108. Ker nam kaže takrat temno polovico, zato je ne vidimo. Največja razdalja med Venero in Zemljo znaša 150 + 108, to je 258 miljonov kilometrov. Tedaj je na drugi strani solnca popolnoma osvetljena, a jako majhna; za opazovanje z daljnogledom torej zelo neugodna.

Venera je nekoliko manjša od Zemlje. Njen premer je 12.037, a Zemlje 12.756 km. Pa tudi lažja je od Zemlje. Njena gostota je za nekaj manjša od gostote Zemlje. Da bi odvagali solnce s kroglami, ki bi bile tako težke ko Venera, bi jih potrebovali 408.000, dočim bi zadostovalo že 333.432 krogel težkih kakor Zemlja.

Koliko časa traja na Veneri dan, o tem si učenjaki še niso edini. Eni trdijo, da kaže solncu vedno eno in isto stran, kakor luna Zemlji in je dan na Veneri enak njenemu letu, to je 224 dni. Drugi pa menijo, da se zavrti okoli svoje osi v okroglo 24 urah. Treba bo torej še počakati.

Da si niso v tem oziru še na jasnem, je kriva temu neugodna lega Venere; ko je največja, je ni videti, ko jo pa dobro vidimo, je pa daleč in mnogo manjša. Drugič je krivo nevidnosti tudi njeno izredno gosto ozračje. Ti debeli oblaki odbijajo večino svetlobe in zato Venera tako žari in ne zato, ker je bolj blizu, ko ostali planeti.

Sem in tja se pa nekoliko zjasni in tedaj je mogoče opazovati njeno površino. Vidi se od nje jako malo. Značilne so bele okrogle lise v temnem površju.

Ker je Venera solncu bližja od Zemlje, dobiva več toplote in radi gostih oblakov mora vladati na njej vroče tropično podnebje.

Od solnca se nikdar ne oddalji daleč. Vedno zahaja ali vzhaja kmalu z njim; najpozneje v treh urah. Zato pa se imenuje Večernica ali Jutranjica (Danica), ker se vidi samo ali zvečer ali zjutraj. Utemeljeno je to v manjši razdalji Venere od solnca. Ako si mislimo solnce na jugu, tedaj sega krog, ki ima premer 216 miljonov kilometrov, in v čegar središču se nahaja solnce, od jugovzhoda do jugozahoda, to je navidezna velikost 216 miljonov kilometrov v razdalji 150 miljonov kilometrov.

Da je Večernica in Jutranjica eno in isto, so spoznali že Babiolnci l. 2000. pred Kristusom.

J. K.

Književnikom in časnikarjem.

Kako priti do uspeha?

Ameriški književnik in časnikar Charles Tompson je na vprašanje enega upraviteljev »Universal Pictures Corporation«, kako morejo pisatelji in časnikarji priti do uspeha, dal sledeče nasvete in navodila:

1. Vzeti sebe resno, to je eden prvih in najvažnejših pogojev za uspešno delo. To velja posebno za literate in žurnaliste, ki so več ali manj amaterji. V vsakem slučaju pa velja to pravilo skoro vedno, pa naj ima pisatelj talent ali ne; to na stvari mnogo ne spremeni.

2. Če pišeš pripovedko, dramo ali časopisni članek, drži se doktrine, da večino človeških del kontrolira ljubezen kake ženske, četudi iz izkušnje vemo, da je erotika samo eden manjših uplivov, uplivajočih na človeško dejanje in nehanje.

3. Mladi literati in žurnalisti naj nikar ne puščajo iz vida Slovane in druge priseljence v Ameriki. O Slovanih si lahko vse in marsikaj mislite, toda v književnosti in časopisju jih je treba predstavljati tragično. Rusi posebno, a tudi ostali Slovani so čudna rasa. Tu se vedno da najti dosti snovi za pripovedko, za komedijo, pa tudi za tragedijo, če hočete. Pa pisali o čemer vam drago, glejte samo, da bo konec tragičen. Vaši kritiki bodo rekli, da ste podali pravo sliko življenja, čeprav je stvarno življenje splošno lahko tudi drugačno. Bravci pa se bodo tedaj sramovali reči, da niso uživali vašega umotvora. Vi se lahko od realnega življenja tudi oddaljite, ali ne pozabite, da je realno življenje nekaj čisto drugega kakor pa realizem v literaturi in žurnalistiki. Za vas je glavno vprašanje, kako se bo prodalo to, kar pišete. Vse drugo je postranskega pomena.

Za izkušene pisatelje, ki imajo že razvito literarno in žurnalistično zavest, ta pravila niso potrebna, pravi Tompson. Moji nasveti bi utegnili biti dobri samo za mlade ljudi, katerih nadarjenost za književno delo je nedvomljivo. Oni jih lahko sprejmejo ali pa odklonijo. Če jih sprejmejo, potem ni izključeno, da dosežejo uspehov v publicističnem poklicu.

Ali govori Tompson vse to v ironiji ali govori resno, to naj bravci — literati in žurnalisti pred vsem — sami presodijo.

Slovenske narodne pesmi.

Kakor smo že poročali se pripravlja državna izdaja najlepših srbskih, hrvatskih in slovenskih narodnih pesmi. Za klasifikacijo in izbiro slovenskih narodnih pesmi je prosvetno ministrstvo imenovalo posebno komisijo, katere člani so: vseuč. prof. dr. Ivan Prijatelj, prosvetni nadzornik v Mariboru Vostar in referent za Slovenijo v prosvetnem ministrstvu Flere.

Prepričajte
se o najcenejšem dobavnem viru zimske obleke pri
JOS. ROJINA, LJUBLJANA.

Dnevne novice.

Upokojeni orožniki. Gotovo so med upokojenci največji reveži upokojeni orožniki in njihove vdove. Dočim so bile drugim upokojencem povišane doklade z min. naredbo leta 1924., velja za orožniške upokojence še zakon iz leta 1922. Da se zadnja naredba iz l. 1924. prizna tudi orožniškim upokojencem, je pri merodajnih oblasteh posredoval posl. Škulj.

Načrti za šolske zgradbe. V ministrstvu za javne zgradbe izdelujejo načrte za moderne, praktične šolske zgradbe po vaseh. Načrte pošljejo potem vsem šolskim odborom, da se jih morejo poslužiti.

Nova domača iznajdba. Prožni mojster g. Franjo Šepič v Plaškem je iznašel stroj za čiščenje snega na železniških progah. Iznajdba je že preizkušena in patentirana.

Odlikovanja v mornarici. »Službene Novine« od 28. t. m. objavljajo večje število odlikovanj v vojni mornarici. Med odlikovanci so sledeči Slovenci: korvetni kapetan Milan Domanjko — red sv. Save II. razr.; poročniki Vladimir Andoljšek, Ivan Levec, Vladko Naglič, Mirko Dabovič, Boris Pirc, Ivan Kern, Henrik Klinar — red sv. Save V. razr.; poročniki Karel Levičnik, Franjo Vrabec in Milutin Zagoda — svetinja za vojaške vrline; poročniki Janko Kregar, Boris Slavik, Andrej Vrkljan, Hinko Draksler — zlata svetinja za vestno službo; tehnična podporočnika Ivan Jazbec in Josip Gumzelj — zlata svetinja za vestno službo.

V št. Vidu nad Ljubljano se je naselil kot okrožni zdravnik dr. Joško Arko in ordinira v Vižmarjih v hiši ge Štrukelj.

Priprave za oceanografsko-biološki zavod. Posebna znanstvena komisija preiskuje dalmatinsko obalo, da izbere najprimernejše mesto, kjer bi se uredil oceanografsko-biološki zavod.

»O vojaški službi« prinaša zelo nazorno pisan članek Koledar JKZ. Zlasti kmetskim mladeničem, ki morajo k vojakom in tolikrat vprašujejo, kako priti do oprostitve ali skrajšanega roka, bo zelo prav prišel. Koledar se naroča: Jugoslovanska kmetska zveza, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana. Prodaja ga tudi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 10 dinarjev.

Iz sodne službe. Imenovani so: pisarniški oficial Henrik Toplak za višjega pisarniškega oficiala pri okrožnem sodišču v Celju; kanclist Josip Mesec v Kamniku za izvršilnega uradnika pri deželnem sodišču v Ljubljani; zvaničnik-oficiant Janko Vakselj pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani za kanclista za območje višjega deželnega sodišča v Ljubljani; orožniški narednik Alojzij Šegula za kanclista pri okrajnem sodišču v Kamniku; orožniški narednik Fran Lozar za kanclista pri okrajnem sodišču v Višnji gori. — Premeščeni so: pisarniški oficial Ivan Šemrov iz Laškega v Celje, kanclist Rudolf Schildenfeld od višjega deželnega sodišča v Ljubljani k deželnemu sodišču v Ljubljani in kanclist Fran Blagotinšek iz Metlike v Višnjo goro.

Iz finančne službe. Imenovani so po službeni potrebi: pri oblastnem inspektoratu finančne kontrole v Splitu za podinspektorja finančne kontrole Nikola Skenžič, podinspektor finačne kontrole v Kastvu; pri okrajni upravi finančne kontrole v Kastvu za podinspektorja finančne kontrole g. Ivan Erjavec, podinspektor finančne kontrole v Ložu; pri okrajni upravi finančne kontrole v Novem mestu za komisarja finančne kontrole Božidar Radojković, komisar finančne kontrole v Krku; pri oddelku finančne kontrole pri carinarnici v Mariboru za komisarja finančne kontrole Milo Grba; pri okrajni upravi finančne kontrole v Črnomlju za komisarja finančne kontrole Ivan Bizjak.

Iz davčne službe. Na lastno prošnjo je upokojen višji davčni upravitelj v Litiji Ivan Demšar.

Iz poštne službe. Premeščena je po službeni potrebi poštna uradnica Mara Kržišnik od sv. Lovrenca pri Mariboru v Moste pri Ljubljani. — Upokojena je poštna uradnica Ela Štor. — Napredovali so v tretjo skupino II. kategorije sledeči poštni uradniki: Podreberšek Stanko, Slamič Vincencij, Pogačnik Josip, Perko Franc, Kit Ivo, Luker Rudolf, Štukelj Josip — vsi pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani; Firbas Janko, Ortan Ivan in Gradišnik Josip pri poštnem uradu v Mariboru.

Iz carinske službe. Imenovani so po službeni potrebi pri glavnih carinarnicah I. vrste za carinike v četrti skupini II. kategorije cariniki: pri zagrebški poštni carinarnici Ivan Gregorčič, doslej v Gorenji vasi; v Ljubljani Viktor Kregar in Anton Grečko, doslej pri ukinjeni carinarnici v Žireh; pri sporedni carinarnici v Tržiču Dragutin Stipanović, doslej pri ukinjeni carinarnici na Jezerskem.

Občinski blagajnik ropar. Svojčas so maskirani roparji udrli v hišo bogatega kmeta Dušana Radonića v sremski vasi Jazak in mu vzeli 120.000 dinarjev. Radonić je v roparjih spoznal občinskega blagajnika Veljka Veljakovića in dva četnika. Javil je stvar orožnikom, ki pa niso hoteli v stvari nastopiti. Radonić se je nato odpeljal v Belgrad in osebno posredoval na pravosodnem ministrstvu, da poklicane oblasti store svojo dolžnost. Ministrstvo je takoj odredilo preiskavo, nakar so Veljkovića in njegova pajdaša aretirali in jih uklenjene odpeljali v Mitrovico.

Štiri nevarne begunke. Marija Gril, rojena l. 1896. v Zalogu pri Moravčah, Matilda Mandl, roj 1889 v Moravčah, Marija Damiš, roj. 1896 v Sv. Petru pri Mariboru in Matilda Kovačič, roj. 1899 v Studencih, vse štiri nevarne tatice in prostitutke, so pobegnile od dela iz gozda Ženske prisilne delavnice v Begunjah.

Pravo gospodinsko milo je le naše milo »Gazela«! Zakaj? Zato, ker je sestavljeno iz takih snovi, ki ne kvarijo perila, ampak ga res temeljito čistijo in belijo.

PRODAJALNA K. T. D. - H. NIČMANOVA
NAZNANJA: PRAVKAR JE IZŠLO:
DR. M. OPEKA: ŽENA S SOLNCEM.
ŠTIRINAJST GOVOROV O MARIJI.
OSMERKA. STR. 126. — DIN 18, PO POŠTI DIN 19·50.

Strašna nesreča na Ziljah.

DVE HIŠI POGORELI. — PET OTROČIČEV NAŠLO GROZNO SMRT V PLAMENU. — TRAGEDIJA DRUŽINE.

Preloka ob Kolpi, 28. okt.

Včeraj (torek) je na Dol. Ziljah, župnije Preloka ob Kolpi izbruhnil požar. Pogorela sta hiši št. 25, kjer je ogenj nastal in št. 27. Gospodarska poslopja so rešili, ker je bila pomoč hitro na mestu. V hiši št. 25 je mati, ko je šla na polje, bila zaprla pet otrok v starosti od dveh mesecev do 4 in pol leta. Bržkone so ti otroci v hiši zakurili, vnela se je postelja in naenkrat je bilo vse v plamenu, kjer je našlo smrt vseh pet otrok. Najstarejšega dečka so našli vsega opečenega, a od mlajših ni ostalo drugega kot ožgana trupla — ročice in nožice so odgorele — le po velikosti jih je bilo spoznati. Vsa trupelca so ležala v kotu, kjer je prej stala miza. — Zgorelo je pa tudi mnogo ameriških dolarjev, za katere bi bil gospodar lahko napravil novo hišo. Na kraju, kjer je stala postelja, so našli samo še 20 srebrnih dolarjev.

Ta strašna nesreča, mukepolna smrt ubogih otročičev je pretresla vso srenjo. Nesrečne starše vsak človek pomiluje. Toda — kaka usodepolna lahkomišljenost, puščati tako majhno deco samo doma, brez varstva! Koliko požarov je že na ta način nastalo, koliko otrok že tako storilo žalostno smrt. Naj bo ta strašna nesreča na Ziljah vsem staršem v svarilo!

Iz Ljubljane.

»Glas iz občinstva« je priobčil »Slov. narod«. Nam pa pišejo: Res je, da se smatra brlizganje s kozarci tako v javnih kakor v zaprtih lokalih, izvzemši seveda opazovalne oddelke za blazne in sicer adekvatne lokande, tudi na Angleškem za neprimerno in bi bilo tudi pri nas opustiti. Kar se pa tiče pitja iz flaš, je reči, da pijejo na Angleškem vse splošno, ne izvzemši dvor in ministrstvo za kolonije in dominijone, pijačo naravnost iz flaš in bi bilo želeti, da se ta, edinole še pri konjskih hlapcih in priznanih genijih iz Prešernovih časov (»... praznil bom bokale...«) ohranjena navada na sploh zopet upelje.

Društvo učiteljev glasbe opozarja vse udeležence pevskega tečaja, posebno one iz Ljubljane, da se zanesljivo oglase v soboto popoldne od 3 do pol 7 v hotelu »Union« v sobi št. 29, kjer dobe natančen dnevni red in vsa druga pojasnila.

Preselitev Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Zadnje dni se seli Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani v nove prostore na Miklošičevi cesti. Tako bo zopet izpraznjenih nekaj prostorov v starih hišah, ki se bodo dali porabiti tudi za stanovanja. V novem poslopju Okrožnega urada je sedem lepih stanovanj za osebje tega urada.

Novi italijanski konzul v Ljubljani. Novoimenovanemu italijanskemu konzulu v Ljubljani mark. L. Gavotiju je naša vlada izdala eksekvatur.

Umrli so v Ljubljani: Marija Podržaj, trafikantka, 51 let. — Alojzij Perdan, železn. uradnik, 56 let. — S. Ivana Notburga Hočevar, usmiljenka, 39 let. — Fran Borštnar, mizarski pomočnik, 57 let. — Vinko Korošec, tovarn. delavec, 21 let. — Ivan Taschl, bivši kavarniški kuhar, 62 let. — S. Marija Adelina Horvat, usmiljenka, 30 let. — Ivan Kranjc, novorojenček, dva dni. — Marija Lupša, delavčeva žena, 54 let. — Fran Peternel, posestnik, 56 let.

Žalostna usoda. V Zagrebu so aretirali bivšega ljubljanskega lekarnarja M. P., starega 45 let. M. P. se je izdajal za zdravnika in dajal kmetom recepte. Razen tega je na podlagi ponarejenih pisem izmamljeval od raznih lekarnarjev opij. — M. P. se je začasa vojne udal alkoholu in opiju, ker se mu je izneverila žena.

Klet Konsumnega društva je predsinoči obiskal tat. Odnesel je 1437 Din. Razmere so mu morale biti znane, ker je vzel ključ izpod papirja na omari. Najbrže se je že zvečer skril v gostilniških lokalih, zjutraj, ko so odprli, pa neopaženo izginil.

Zahvala. Dne 26. t. m. zjutraj mi je po mučni bolezni prerano umrla soproga gospa Magda Artač r. Lampič, mati 4 mesece stare hčerke Magdice. Pokopali smo jo v sredo 28. t. m. popoldne. Tem potom se iskreno zahvaljujem vsem sočustvujočim in vsem, ki so drago pokojnico spremili na zadnji poti. — Alozij Artač.

Okraden oficir. Podpolkovniku Ivanu Kebru je iz njegovega stanovanja v Križevniški ulici odnesel neznan tat dežni plašč in usnjat površnik. Stanovanje je bil odprl s ponarejenimi ključi.

Nehvaležnost je plačilo sveta. Vladislav Arko, carinski uradnik, je posodil brezposelnemu Alojziju B. za nekaj dni plašč v vrednosti 1600 Din. Alojzij je z lepim plaščem odšel po svetu bogvekam.

Gospodom, ki žele elegantna oblačila, sporočamo, da je otvorila oblačilna družba »Elegance« na Aleksandrovi cesti št. 12. v palači Pokojninskega zavoda, modni salon. Tvrdka izdeluje obleke po najmodernejših krojih in ima v zalogi angleško in češko blago po zmernih cenah. Glej današnji oglas!

Pozor krojači, šivilje in nešivilje! Celodnevni, poldnevni in večerni pouk moškega in damskega krojenja. Pričetek 9. novembra. Vpisovanje od 28. t. m. Razpošiljanje in izdelovanje krojev. Krojni pouk s pošto potom učnih zvezkov učencem, ki ne morejo prisostvovati tečaju. Oblastv. konc. dipl. krojna šola, Židovska ulica 5, Ljubljana.

Iz štajerske.

IZ MARIBORA.

Opozarjamo na nocojšnji prosvetni večer Prosvetne zveze, ki se vrši ob 8 zvečer v dvorani Zadružne gospodarske banke. Predava g. prof. Ivan Mazovec o zanimivem predmetu: Dalmacija in naše morje. Na novem Janusepidiaskoku bo predvajanih kreg 70 krasnih slik Dalmacije in Jadranskega morja. Vabimo k obilni udeležbi! Hkrati opozarjamo na prihodnji prosvetni večer s predavanjem g. prof. Gabrijela Majcna: Stari Maribor. O tem še spregovorimo.

Mariborski župan v Belgradu. Župan dr. Leskovar je v raznih občinskih zadevah odpotoval v Belgrad. Gre za vprašanje odstopa vojašnic za stanovanje, izplačila tlakarine, najetja posojila itd. Ker se predvidoma g. župan vrne šele v soboto, je 14. redna seja občinskega sveta, ki naj bi se vršila v torek dne 3. novembra, zaenkrat preložena.

Razstava osnutkov za spomenik v svetovni vojni preminulim vojakom v Mariboru bo po dosedanjih dispozicijah v soboto 31. t. m. ter 1. in 2. novembra v kazinski dvorani.

Iz sodne službe. K mariborskemu okrožnemu sodišču sta prestavljena iz Ljubljane sodnika dr. Štrukelj in Zavašnik. Službo nastopita začetkom novembra, ko bosta v Ljubljani razrešena.

Iz šolske službe. V sredo je nastopil svojo službo na tukajšnji državni gimnaziji akademični slikar Ivan Kos, in sicer na mesto g. Žalarja, ki je bil, kakor smo že poročali, prestavljen na meščansko šolo v Ljutomer.

Občinski proračun. Včerajšnje poročilo pod tem naslovom je pomotoma zašlo med poročila iz Maribora mesto med Trbovlje.

IZ CELJA.

Pogreb ravn. Jeršinoviča. V sredo popoldne, ko je toplo jesensko solnce sipalo zlate žarke na naše mesto, se je vršil pogreb ravnatelja Jeršinoviča ob velikanski udeležbi. Pogreb je vodil g. opat Jurak z asistenco dveh duhovnikov. Pogreba se je udeležila celjska šolska mladina s svojimi gg. profesorji, zastopniki vseh civilnih in vojaških uradov, med njimi tudi župan g. dr. Hrašovec z magistratnim svetnikom Šubicem, ogromno število meščanov ter oddelek vojaštva, ki je spremljal z aktivnimi in rezervnimi oficirji zaslužnega narodnega delavca na njegovi zadnji poti.

Glasba.

KOMORNI KONCERT V UNIONU.

(Jutri ob 8 zvečer.)

Na programu jutrišnjega komornega koncerta v Unionski dvorani so sledeče točke: Aleksij Winkler: Sonata za vijolo in klavir. Sonata ima tri stavke ter je delo ruskega konservatorijskega profesorja Winklerja, katerega moramo prištevati vrstnikom najslavnejših ruskih komponistov: Rimski-Korsakova, Balakirova itd. Sonata je izredno zanimiva v motivih in raznih temah, ki popolnoma izčrpajo oba instrumenta vijolo in klavir, na katerih se delo izvaja. Posebno zanimiv je tretji stavek, kjer so na priprosto bretonsko melodijo izdelane najrazličnejše varijacije. Delo je pisano zelo melodijozno in je vsled tega tudi za vsakega lahko razumljivo. Izvajata ga profesor Jeraj (vijola) in kapelnik Štritof (klavir). Drugo točko sporeda tvori Beethovnova Sonata v C-molu. Izmed številnih mojstrovih sonat, je brez dvoma ta sonata ena najtežjih ter je pisana v najboljši moški dobi slavnega klasika leta 1802. Delo ima štiri stavke in sicer Allegro con brio z glavnim motivom, ki prepleta celotni prvi stavek. Nežna, globoko občutena kantinela tvori jedro drugega stavka Adagio cantabile. Scherzo je ritmično zelo interesantno izpeljan, da lahko bi rekli, da je v svojih motivih naravnost razposajen. Neka posebnost tega stavka je, da se tu v triu vijolinski motiv dosledno ponavlja tudi v klavirju, a vedno en tal za vijolino. Četrti stavek, Finale, je pisan v hitrem Allegro tempu ter ima izredno živ, temperamenten konec. Sonato izvajata prof. Šlais (violina) in prof. Švajgarjeva (klavir). Tretjo zaključno točko tvori Dvořakov Tercet za dve vijolin in vijolo. — Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

ALEKSANDER BOROVSKI

je danes brez dvoma eden največjih svetovnih pianistov. Rojen je bil v Rusiji leta 1889. ter je končal petrograjski konservatorij. Leta 1915. je bil imenovan profesorjem konservatorija v Moskvi, kjer je vsled svojih koncertnih nastopov postal eden najbolj popularnih pianistiov. Leta 1921. je moral zapustiti Rusijo ter živi sedaj v Parizu, odkoder prireja koncerte po celi Evropi ter severni in južni Ameriki. V Parizu uživa tak sloves kot pianist, da je bilo v letošnji spomladi 5 njegovih abonma koncertov tekom treh mesecev popolnoma razprodanih. V Ljubljani je nastopil prvikrat pianist Borovski oktobra 1924, drugič nastopi v torek, 3. novembra v unionski dvorani. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Narodno gledališče v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 8 zvečer.

Petek, 30. okt.: »Periferija«. Red D.
Sobota, 31. okt.: »Zimska pravljica«. Red E.
Nedelja, 1 nov.: »Veronika Deseniška«. Izven.

Opera.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sobota, 31 okt.: »Manon«. Red A.
Nedelja, 1. nov.: »Aida«. Izven.

Današnja operna predstava »Mrtve oči« odpovedana. Uprav Narodnega gledališča sporoča, da je današnja predstava opere »Mrtve oči« odpovedana, in to vsled tega, ker je baritonist Pavel Holodkov že štiri dni bolan. Abonenti reda F dobe to predstavo prihodnji teden. — Mesto predstave se vrše skušnje za prihodnjo operno premijero Foersterjeve »Eve«, ki bo koncem prihodnjega tedna.

Ljudski oder v Ljubljani

Nedelja, dne 1. novembra ob pol 8. uri zvečer: »Mlinar in njegova hči«, žaloigra v petih dej. (10 slikah). Predprodaja vstopnic vsak dan od 5. do 7. ure zvečer v pisarni Ljudskega odra, čez dan pa v društveni nabavni zadrugi (Ljudski dom I. nadstr.).

Knjige in revije.

»Mladost«, glasilo Orlovske Podzveze v Ljubljani, mesečnik. Naročnina za nečlane 30 Din letno. Vsebina 10. štev. Prosveti in omiki: Dr. Basaj: Pogled nazaj. — Dr. I. Pregelj: Lilija mogota. X. Kaj se je sanjalo gostji Mici. — A. Boštele: S pesmijo Te bom slavil. — V. Kocijančič: Dnevno telesno vežbanje. — Otokar J.: Zgled socialnega čustvovanja. — J. Filipič: Beri in premisli! — Serajnikov M.: Ponesrečeni sport. — Otokar J.: Kako naj se flegmatik vzgaja? — F. Pengov: Pod tropičnim solncem. — Škender: Nove orglice. — I. Sušnik: Pogled na zvezdnato nebo. — V. Kocijančič: Naše zdravje. — To in ono: Telovadna in sportna poročila. — Drobtine in še kaj. — Nove knjige. — Iz kraja v kraj. — Za šalo in zares. — »Mladost« se naroča: Upravništvo »Mladosti«, Ljubljana, Ljudski dom.

Srbska začetnica. Za Slovence priredil dr. I. Pregelj. Ljubljana 1923. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena broširani knjižici 12 dinarjev. — Iz te knjige se naučiš v prvi vrsti srbohrvaški jezik brati in pisati. Poleg tega ti bo nudila vse, kar je nujno potrebno, da se uvedeš v umevanje glavnega državnega jezika v naši kraljevini. Z majhnim trudom se bo mogel preprosti Slovenec ob Srbski začetnici v toliko izobraziti, da mu srbohrvaščina ne bo tuja, neumljiva, temveč jo bo z majhnim trudom bral, umel in polagoma tudi sam govoril.

Cerkveni vestnik.

PRVI BIBLIČNI VEČER ZA IZOBRAŽENCE, ki se je vršil v sredo zvečer v »Domu za duhovne vaje«, je bil prav dobro obiskan. G. predavatelj, vseuč. prof. dr. Snoj je s spretnostjo strokovnjaka zbral zgodovinske in literarne značilnosti poedinih evangelijev, ki nam pri vsej raznolikosti pripovedovanja nudijo popolno in celotno sliko Kristusa Boga in Človeka. Svoja izvajanja je pojasnjeval g. profesor z izbranimi odlomki posameznih evangelijev. Z velikim zanimanjem so sledili gospodje, vsak z evangelijem v roki, poučnemu predavanju, ki jim je podalo nove vidike za umevanje božje knjige. Biblični večeri se bodo vršili odslej dvakrat na mesec ob sredah zvečer. Prihodnji večer bo dne 11. novembra. Predaval bo monsig. prof. dr. Ujčič: »O etični vsebini evangelija sv. Mateja.«

Dijaški vestnik.

Na 49. rednem občnem zboru J. K. A. D. »Zarja« je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Humer Jože, stud. iur., tajnik: Bregar Stanko, stud. iur., blagajnik: Popek Lojze, stud. med., gospodar: Brandstädter Jakob, cand. iur., arhivar: Pokoren Mirko, stud. med.

ARGUS ARGUS
je naš najboljši domači informacijski zavod ima v vseh mestih zanesljive poverjenike daje informacije o vsem, posebno pa še o imovnem stanju denarnih zavodov trgovsko-industrijskih podjetij in privatnih oseb ove informacije so točne, izčrpne in brze se nahaja v Vuka Karadžiča ul. 11. Beograd ov telefon je 6-25, a brzojavni nasl. Argus

Zanemarjenosti naše šolske mladine na realni gimnaziji je veliko kriva skrajna počasnost državne uprave. Enkrat že smo omenili, da so cele gruče učencev ob vsakem dnevnem času na Glaziji, kjer se podijo, preobračajo kozolce in obmetavajo z žogami. Ravnateljstvo zavoda namreč nima dovolj učnih moči na razpolago in je sedaj poleg ravnateljskega mesta nezasedenih tudi več suplentskih mest. Predlog za imenovanje teh suplentov je že davno v Belgradu. Bil je že koj ob začetku lanskega leta eden teh suplentov imenovan in nastavljen, a radi malenkostnega ortografičnega pogreška pri imenu tega suplenta v dekretu je akt spet romal v Belgrad, da tam ta pogrešek popravijo. Že 3 mesece ga popravljajo in še to delo ni končano. Nekdaj so imeli ravnatelji zavoda pravico sami nastavljati na svojih zavodih suplente. Ker je pa sedaj tudi to osredotočeno v Belgradu in je ne glede na jugoslovansko špecijaliteto uradovanje vsake centralistične države zelo otežkočeno, je posledica le ta, da mora v tem slučaju trpeti največ šolska mladina in njena vzgoja.

IZ TRBOVELJ.

Občinski proračun. Tozadevno poročilo je bilo včeraj pomotoma uvrščeno pod rubriko »Maribor«. Upamo, da so trboveljski bravci pomoto že sami opazili.

Iz Primorske.

Za podprefekta v Idriji je imenovan cav. Moretto, dosedaj v Como.

Izpite zrelosti v Vidmu so napravili z dobrim uspehom sledeči tolminski vseučiliščniki: Bevk Angela iz Cerknega, Kenda Ivana iz Kneže pri Podmelcu, Kragelj Anton iz Tolmina, Krašna Viktor iz Idrije, Lukman Ludmila iz Idrije, Majnik Alojzija iz Idrije, Nemec Emilija iz Bilj, Poljenšek Marija iz Idrije, Prezelj Albina iz Podmelca, Rutar Ana iz Čadrga pri Tolminu.

Tretja obletnica fašistovskega pohoda na Rim. Kakor po ostali Italiji so fašisti tudi v Julijski Krajini posebno v Trstu z velikim pompom obhajali triletnico pohoda na Rim. Slovesnosti se niti italijansko širše prebivalstvo ni udeležilo. Središče proslave je bilo v Milanu, kjer je pred Mussolinijem nastopilo 23.000 črnih srajc. Mussolini je imel več govorov.

Valentin Komavli, Murska Sobota:

Vprašanje prekmurskih sezonskih delavcev.

O priliki razprave o carinski tarifi v finančnem odboru v Belgradu so nekateri sprožili vprašanje carine, ki jo morajo prekmurski sezonski delavci plačevati za žito, ki ga tekom sezone zaslužijo na Madžarskem ter predlagali, da se carina na zasluženo žito odpravi. Glasom časopisnih poročil se je g. drž. podtajnik Neudorfer izjavil proti predlogu ter se postavil na zelo enostavno stališče, češ, da prekmurskim delavcem ni treba hoditi delat na Madžarsko.

Predpostavljajoč, da odgovarjajo omenjene časopisne vesti resnici in prepričan, da je gori navedeno mnenje posledica nepoznanja razmer, se kot nameščenec Državne borze dela v Murski Soboti, ki se bavi z zaposlenjem prekmurskih delavcev, čutim dolžnega napisati o stvari par besed, z namenom, da opozorim merodajne činitelje in javnost na to pereče vprašanje, ki le ni tako enostavno, kakor si nekateri mislijo.

V Prekmurju imamo kakih 12.000 kmetskih delavcev, ki gredo vsako leto, deloma skozi celo sezono (april—november), deloma v presledkih na delo na razna veleposestva v državi in na Madžarskem. Od teh 12.000 delavcev je mogoče zaposliti na domačih veleposestvih povprečno letno kvečjemu 5000; okoli 4000 jih gre na Madžarsko, dva do tri tisoč pa jih ostane kot rezerva, ki stalno obrelavcemni treba hoditi delat na Madžarsko, ni rudniških revirjih v Sloveniji.

Ako upoštevamo po eni strani poljedelsko produktivno pasivnost ter slabe posestne in gospodarske razmere v Prekmurju, ki je najbolj obljudena pokrajina v državi, po drugi strani pa stalno naraščajočo brezposelnost med industrijskim delavstvom, moramo priti do zaključka, da trditev, da prekmurskim delavce mni treba hoditi delat na Madžarsko, ni na mestu.

Vzemimo možnost, da bi prekmurskim delavcem iz kateregakoli vzroka bilo onemogočeno si poiskati zaslužka na Madžarskem. Kje naj potem zaposlimo štiri in še več tisoč ljudi, ko vidimo, da je vsled splošne stagnacije brezposelnost med industrijskim delavstvom vedno večja? Ako poznamo življenjske in gospodarske razmere v Prekmurju, lahko smelo trdimo, da bi bila za prekmursko prebivalstvo naravnost nesreča, če bi bilo tem ljudem onemogočeno si poiskati delo in zaslužek drugod, dokler ga doma ne morejo dobiti.

Mislim, da že same gori navedene številke zadostujejo v dokaz, da vprašanje prekmurskih sezonskih delavcev ni tako enostavna stvar in da bi morali merodajni činitelji to vprašanje drugače razmotrivati in za njega kaj pozitivnega ukreniti!

Vsi znaki kažejo, da bo madžarska vlada prihodnje leto res prepovedala, ali vsaj z raznimi ukrepi ovirala dohod prekmurskih delavcev na madžarska veleposestva. Na to možnost si dovoljujem opozoriti merodajne kroge, da vzamejo stvar pravočasno v pretres ter jo pri trgovskih pogajanjih, ki se že, ali se bodo prej ali slej z Madžarsko vršila, skušajo rešiti v prid prekmurskih sezonskih delavcev.

Še par besed glede carine, ki jo morajo ti delavci plačevati za zasluženo žito. Ker je to žito zaslužek, ki služi tem delavcem in njihovim družinam za preživljanje v zimski dobi, se po mojih mislih godi tem ljudem krivica, ako se jim z uvozno carino zaslužek občutno prikrajša. Kakor že omenjeno, je Prekmurje glede pridelka pasivno, zato bi se že radi te okolnosti morale upoštevati glede uvozne carine one izjeme, ki jih menda carinski zakon sam predvideva. Zato naj se na merodajnih mestih te okolnosti vzamejo v obzir in naj se uvozna carina za žito, ki ga prekmurski delavci na Madžarskem zaslužijo, popolnoma ukine! Dolžnost vseh poslancev brez razlike pa je, da se za to energično zavzamejo.

Turistika in sport.

V. kolo nogom. prvenstvenih tekem. V nedeljo dne 1. novembra se odigra V. kolo prven. tekem, v katerem nastopita najjačja lokalna konkurenta SK Ilirija in ASK Primorje. Rivaliteta navedenih klubov v vseh sportnih panogah je splošno znana ter se je početkom letošnje jesenske sezone že komaj pričakoval nastop med obema navedenima kluboma. To pa predvsem vsled tega, ker je moštvo Primorja v početku sezone pokazalo viden napredek. Škoda, da ne moreti obe moštvi nastopiti kompletni. Pri Iliriji bo manjkal Hajdukovec Š. Poduje, ki nastopi v jugosl. reprezentanci dne 4. novembra v Italiji, pri Primorju pa leva zveza Uršič in Zalokar, brez katerih je napadalna vrsta nekompletna. Kljub temu se pričakuje lep in fair boj. Pred tekmo prvih moštev nastopita obe rezervi, ki sta momentano tudi v dobri kondiciji. Dopoldne nastopijo še SK Slovan, SK Svoboda in SK Jadran: SK Slavija. Vse tekme se vrše na igrišču SK Ilirije ter se odigrajo v sledečem redu: Predpoldne ob 9: SK Svoboda:SK Slovan, ob 10.30 SK Jadran:SK Slavija, popoldne ob 13.30 SK Ilirija rez:ASK Primorje rez., ob 15 SK Ilirija I:ASK Primorje I.

Naznanila.

Pevski zbor **Polšnik pri Savi** priredi v nedeljo dne 8 novembra t. l. v prostorih Balant na Kleviših pevski koncert. Nastopi moški in mešani zbor. Vprizore se šaloigre: »Trije junaki«, »Longin in Benjamine«, »Župane«, »Smolare«. Pri prireditvi bode sodeloval šramel iz Trbovelj. Pričetek koncertu ob treh popoldne, po predstavah prosta zabava. Kdor želi vžiti obilo smeha in zabave, naj pride ta dan v prijetni Polšnik.

Posl. Žebot za železničarje.

Posl. Jugosl. kluba g. **Žebot** je 21. julija t. l. poslal prometnemu ministru obširno interpelacijo v zaščito železničarskih interesov. Prejel je od g. ministra pod št. 29.434 sledeči odgovor:

Na Vaše vprašanje, poslano z dopisom N. S. št. 2984 od 21. julija t. l. imam čast Vam odgovoriti sledeče:

Pravilnik o izrednih dokladah.

Odredil sem, da se pravilnik o izrednih dokladah uslužbencev državnih prometnih naprav, kakor tudi ostali pravilniki, predloženi na podlagi čl. 41 zakona o državnem prometnem osebju, izvršujejo v vsem, da se zbirajo podatki za njihovo izmenjavo, ter da se bodo pri izmenjavi pravilnika vsi predlogi, s katerimi se zahteva izmenjava, vzeli v pretres in v upoštevanje, kolikor dopuščajo upravičene potrebe ter odobreni kredit budžeta.

Prevedbe uslužbencev.

Vlakovodje, ki so imeli polno, zakonsko kvalifikacijo, so uvrščeni v III. kategorijo uradnikov. Oni prtljažniki pa, ki so uvrščeni v I. kategorijo zvaničnikov in imajo izpit ter kvalifikacijo za vlakovodje po čl. 8 zakona o drž. prom. osobju za III. kategorijo uradnikov, a ne opravljajo službe vlakovodje ker nimajo njih skupin, se sedaj radi tega ne morejo prevesti v III. kat. uradnikov, dokler se ne izpraznijo nova mesta na položaju vlakovodij in dokler ne bodo opravljali službe.

Med blokovniki, skupinovodjami in nadkretniki ni uslužbencev, ki bi imeli zakonsko kvalifikacijo za I. kategorijo zvaničnikov po čl. 10 zakona, odnosno po čl. 7 odredbe o razvrstitvi, izvzemši onih skupinovodij, katerih čin je predviden za II. kat. zvaničnikov, vsled česar pa se isti ne morejo prevesti v I. kat. zvaničnikov, dokler ne bodo opravljali dela in službe, ki odgovarjajo tej kategoriji.

Svetilničarji se imenujejo le oni, ki opravljajo službo pri pomorski upravi, ter so po naredbi prevedeni v II. kat. zvaničnikov. Pri oblastnih direkcijah pa svetilničarjev ni, ampak so samo lampisti, ki so po naredbi pravilno prevedni v kategorijo služiteljev.

Na stavljeno vprašanje, ki ste mi ga predložili preko narodne skupščine dne 21. julija 1925, št. 2983, ste obveščeni s tem mojim pismom po aktu APO št. 27.514/25.

Delavski pravilnik.

Delavski pravilnik je izvršen in bo uveljavljen po odobrenju budžeta za računsko l. 1926/27, prej pa se ne more uveljaviti ker ni budžetske možnosti. Pravilnik za premije na prihrankih v delavnicah je izvršen ter je že izdana naredba, da se zaračunava po novem pravilniku.

Pokojnina.

Minister saobračaja je razglasil s svojim aktom M. S. št. 26.011 od 12. nov. 1924, da se po čl. 209 zakona o drž. prom. osobju pri odmeri pokojnine uslužbencev, ki niso dovršili polnega roka službe, a so upokojeni med časom od dneva veljavnosti zakona pa do treh let, ima vzeti kot osnova za pokojnino ne stara, ampak nova osnovna in položajna plača, ki jo ima uslužbenec dobivati po novem zakonu na dan vstopa v pokoj.

Razun tega je pojasnjeno v tolmačenju zakona o budžetskih dvanajstinah v čl. 50:

Da se neprevedenim uslužbencem in upokojencem, ki so bili upokojeni pred izvršitvijo prevedbe, računa pokojnina po stari plači in po odredbah starega zakona. Istotako so obveščene direkcije, da se upokojencem, ki niso dosegli polne pokojnine, zaračunava pokojnina na osnovi nove plače z prejšnjimi pripadajočimi odstotki in v smislu izkušnje, ki se je pokazala pri državnem svetu.

Napredovanje voznih poročevalcev se bo izvršilo po predlogih oblastnih direkcij in to samo za one, ki so zadostili vsem zakonskim predpisom.

Volitve delavskih zaupnikov v smislu zakona o zaščiti delavcev se izvedejo v najkrajšem času, v kolikor to ne bo nasprotovalo obstoječim zakonom.

Volitve v upravo humanitarnih fondov so se izvršile dne 13. sept. t. l.

Minister saobračaja: **A. M. Radojević.**

Donisi.

Dol. Logatec. V nedeljo dne 25. oktobra je bil v Dol. Logatcu dan, ki je tesno združil vse občane in farane ter pokazal uspeh skupne sloge.

Blagoslovil se je namreč ta dan novi moderni občinski dom, ki so ga Logačani zgradili v največji slogi. Istočasno se je svečano otvoril tudi nanovo prizidani del farne cerkve, ki je ravnotako delo sloge in skupnosti vseh faranov. Stroški za cerkev so namreč največ kriti s prostovoljnimi darovi. Tako je Dol. Logatec v nedeljo pokazal svetu, kaj premore sloga in da se dado skoz leta in leta pereča vprašanja hitro rešiti, ako je le volja za to.

Že več dni se je vse pripravljalo za nedeljsko slavnost. Pletli so se venci, dovažali in postavljali mlaji itd., in le škoda, da je bilo vreme neugodno, okrasitev bi bila še lepša. V nedeljo zjutraj na vsezgodaj so zagrmeli topiči in praznično pritrkavanje zvonov je naznanjalo budečemu se prebivalstvu, da je napočil zaželjeni dan. Tudi vreme je kazalo lepo. Ob 9. uri se je najprvo pričela cerkvena slovesnost. G. dekan Kete z Vrhnike je v prelepem in jedrnatem govoru obrazložil pomen slavnosti. Na ta pomen je nanizal veliko lepih misli, poudarjajoč, da je prenova te cerkve le nekak zunanji vzgled, kako treba prenoviti tudi duše na znotraj. Bil je to res lepo zamišljen govor, ki je vsakomur segal v dušo. Nato je daroval g. dekan slovesno sv. mašo ob asistenci g. župnika Remškarja in g. župnika Supina. — Nekaj izrednega je bilo ta dan cerkveno petje v spremstvu orkestra. Združili so se namreč pevci vseh društev brez razlike strank v veličasten zbor pod vodstvom g. Danijela Cerarja in g. Slavka Oblaka in zdelo se je, da nima cerkev niti za glas več prostora. Cerkev sama se je vsa lesketala v električni razsvetljavi. Po sv. maši se je formiral sprevod proti novi občinski hiši. V prvi vrsti je korakala godba Kat. prosvet. društva, nato požarna straža v paradi, celokupni občinski odbor, duhovništvo itd. Prostor pred občinskim domom je postal nabito poln. — G. dekan je blagoslovil novo hišo, nakar se je odkrila spominska plošča s sledečim napisom: V letu 1925, v sedmem letu osvobojenja in štiri leta po odhodu Italijanov sezidala si je občina to hišo z geslom, **SLOŽNIM OBČANOM,** hoteč pokazati poznejšemu rodu, da je predvsem sloga tista ustvarjajoča sila, ki se ne straši ne žrtev ne dela. — Medtem, ko je zunaj zaigrala godba se je občinski odbor zbral v sejni dvorani v prvem nadstropju nakar je z balkona te dvorane nagovoril spodaj stoječe občinstvo g. župan Gabriel Oblak. Razložil je med drugim, da prejšnji občinski dom nikakor ni odgovarjal svojemu namenu. Že večkrat se je Dol. Logatcu ponujala prilika, da obogati svoje gospodarsko življenje z napravo te ali one ustanove, z naselitvijo tega ali onega urada, ali vselej je bila glavna ovira pomanjkanje stanovanj in prostorov. Danes pa ima občina na razpolago lokale, ki bodo ob zopetnih prilikah omogočili nov dotok življenja v Logatec. Za sedaj vsebuje ta hiša sedež treh uradov ter nudi pet družinskih stanovanj in ima poleg tega še malo ubožnico.

Kdor želi imeti

res dobro SUKNJO ali RAGLAN iz krasnega in prvovrstnega blaga najmodernejših krojev — ji dobi samo pri tvrdki

Fran Lukić — Pred Škofljo 19

Zanesljivim se plačilo olajša.

Novi občinski dom ima pa še poseben moralni pomen, kar priča o delavnosti, požrtvovalnosti in slogi prebivalcev, o smislu za skupnost. — G. župan je zaključil svoj navdušujoči govor z besedami: »Želim, da bi bila ta hiša spomenik, ne mrtvi spomenik naši prevzetnosti, ampak spomenik, ki naj priča poznejšemu rodu, da je predvsem sloga tista ustvarjajoča sila, ki se ne straši ne žrtev ne dela. Med živio-klici je zopet zaigrala godba, v dvorani pa je otvoril g. župan slavnostno otvoritveno sejo, v kateri je predočil g. odbornikom kratko zgodovino Dol. Logatca, z namenom, da pokaže, kako je bil razvoj tega kraja zlasti zadnjih petdeset let usmerjen navzgor. Na podlagi kronike in arhivnih beležk je pojasnil razmere in napredovanje Logatca v zadnjem razdobju, omenjajoč nastanek gospodarsko važne ceste z Idrijo, gospodarski preokret z otvoritvijo južne železnice, ustanovitev šole, ustanovitev fare, pridobitev gospodarskih naprav, kakor vodovoda, elektrike itd. Predočil je tudi vse nesreče, kakor popolne požare Dol. Logatca, kužne bolezni itd. ter ovire, ki so otežkočale napredovanje kraja in pri tem postavil v vzgled vztrajnost, žilavo pridnost in neomajno slogo občanov. Omenil je tudi italijansko okupacijo in zopetni gospodarski preokret, ki je nastal vsled rapalske pogodbe. Dokazal je tudi, da Logatec krepko napreduje in da je prebivalstvo v tridesetih letih narastlo za približno 30 odstotkov, vkljub ovirajočim razmeram, kar daje najboljšo garancijo za nadaljnji razvoj. — Po 30 odstotkov, vkljub ovirajočim razmeram, kar prosv. društva ker je bila popoldanska služba božja prenešena na večer. Okrog 8. ure se je začela cerkev polniti, tako da ni imela dovolj prostora za vse. Cerkev sama je bila vsa v svetlobi in pričel se je pevski spored, združen z orkestrom. Slovesno se se odpele litanije, nakar je sledilo zopet nekaj pevskih točk. — Naravnost presunljivo pa je bilo, ko je zaorila pesem »Iubilate Deo«, spremljana z orkestrom, zapeta od mogočnega zbora nad 60 glasov. Slovesnost se je zaključila z pesmijo Povsod Boga, nakar se je ljudstvo pričelo razhajati, veseleč se, da so se vse slavnosti tako lepo izvršile. Spomin na to jim bo ostal skoz celo življenje.

Raznoterosti.

Šestorčki. Iz Madrida poročajo, da je v vasi Barbella na Malagi neka kmetica povila šestorčke, in sicer tri dečke in tri deklice.

Dežele brez kamenja. Vrednost stvari zavisi od njene redkosti. To nam dokazuje tudi sledeče dejstvo: Po širnih nižinah najjužnejšega dela Amerike ni na stotine kilometrov daleč nobenega kamenja in je kamen tam taka redkost kot pri nas demant. Divjaki teh dežel sploh ne vedo, kaj je kamen. Ako jih usoda zanese v take kraje, da vidijo kaj kamenja, se temu zelo čudijo in si ga naložé kot najdragocenejše blago, da ga odnesó domov.

Deček iz bronaste dobe. V grofiji Pembroke v Walesu (Velika Britanija) so razmetavali grič, poln grobov in so dobili tam posode z deloma ožganimi človeškimi kostmi. Poslali so jih znanemu londonskemu antropologu prof. Keithu. Pravi, da so posode stare nad tritisoč let. Med ostanki so tudi zobje dečka, kojega starost ceni profesor po kronah na zobeh na dvanajst let. Med človeškimi kostmi so dobili tudi čekan divjega prešiča, ki je gotovo le slučajno zašel zraven. Prišli so tudi do majhnega prostora, z mrtvaškim kamnom pokritega; na kamen je pa vrezala spretna roka risbe, ki jih takih iz te dobe doslej še niso našli.

Moč živali. Potovalec Alexander je na svojem potovanju po Sev. Ameriki opazil na obali pri ustju reke Savennah velikega orla, ki je meril z razpetimi perutnicami nad 2 m. Ta se je spustil nad školjko (ostrea virginica) tudi izredne velikosti v trenotku, ko se je odprla. Toda v istem hipu, ko je hotel orel iztrgati ven sočno meso, se je školjka zaprla in stisnila orlu kremplje s tako silo, da je bil kar prikovan k težki školjki. Prav nič mu ni pomagala njegova silna moč in prhutanje s krili. Pri naslednji plimi bi najbrže tudi utonil, ako bi ga ne oprostil potovalec Alexander, s tem, da je razbil školjko.

Polarno poletje. Kakor je znano, traja na tečajih po več mesecev skupaj noč in istotako tudi dan. Vpliv te dolge noči oz. dnevne dobe se pozna tudi v prosti naravi. Ko nastopi več mesecev trajajoče poletje izgube ptice, ki so navajene na nočni počitek, popolnoma svojo orientacijo, ker ne zaide solnce, ako riše neprestano svoje kroge ob horizontu. Cvetlice rastejo v tem času jako hitro, ker jih neprestano solnce obseva, in marsikatera vrsta je v polarnih krajih lepša kot v naših krajih. Tudi na človeka naredi vse to čuden vtis, in kdor ni navajen na polarne dneve in noči, ta začuti v sebi nekak nemir. Celo otroci se pri igrah včasih tako spozabijo, da se igrajo skupaj pozno v polnoč, ker je pač neprestano svetlo.

Ptič, ki vedno žvižga. V Egiptu živi ptič deževnik (Charadrius spinosus), ki ima na vsaki strani peruti pod perjem po en trn, in ki neprestano žvižga noč in dan. Arabska pripovedka pravi o njem tole: Nekoč so praznovali ptiči na čast Alahu, ki jih je povabil k sebi. Vsi so prišli, le deževnika ni bilo blizu. Šele čez nekaj dni se prikaže in pove v svoje opravičilo, da je med tem časom spal. Alah se je razsrdil in ga kaznoval s tem, da mu je dal pod peroti na vsako stran po en trn. Kadar je deževnik potem hotel zaspati, sta ga vedno zbodla oba trna in tako sedaj leta brez prestanka in miru vedno okrog ter žalostno žvižga noč in dan.

Rusko pokopališče za letalce.

V bližini Moskve se nahaja pokopališče, kjer se pokopavajo samo ponesrečeni letalci.

Gospodarstvo.

Razstava perutnine v Mariboru

Društvo za varstvo in rejo živali v Mariboru je priredilo po prevratu svojo prvo in zadnjo razstavo naše domače grudne (štajersko-zagorske) kure v prav skromnem obsegu meseca oktobra leta 1920.

Merodajni činitelji in občnistvo, ki so si tedaj ogledali razstavljene peteline in kokoši (rujave, grahaste in bele barve) v priprostih lesenih kurnikih postavljenih po tleh vrtne verande pri Gambrinu v Mariboru, so se prav pohvalno izrazili o lepoti živali. Pa tudi razstavljalci — izključno kmetski posestniki — so bili z uspehom precej zadovoljni.

Okrajni zastop mariborski je namreč nakazal tukajšnji kmetijski podružnici, v katere področju se je vršila razstava, znesek 250 dinarjev v svrho obdarovanja marljivih perutninarjev in perutninaric.

Od onega časa dalje pa se — kakor že omenjeno — ni vršila nobena taka razstava niti v Mariboru niti kje drugje v Sloveniji.

Društvo bo priredilo torej po preteku dolgih pet let zopet razstavo, letos pa v nekoliko širšem obsegu in z ličnejšo opremo v vrtnem paviljonu »Narodnega doma« mariborskega, in sicer dne 14. in 15. novembra.

Namen te razstave je: 1. Dobiti pregled o kakovosti perutnine in o doslej doseženem uspehu v njeni reji. 2. Primerno nagraditi marljive perutninarje in perutninarice ter jih na ta način navdušiti za nadaljnjo umno rejo. 3. Pokazati onim gospodarjem in gospodinjam, ki še ne poznajo omenjene kure, njene posebne vrline. 4. Vzbuditi zanimanje za to panogo domače živinoreje tudi v srcih šolske mladine. 5. Nabaviti po potrebi peteline in kokoške za vzrejevalne dvorce in 6. Določiti smernice za širjenje te pasme.

Razstava bo združena s sejmom za plemensko perutnino omenjene pasme.

Prvotni načrt, da se priredi razstava za območje vse mariborske oblasti, se je moral opustiti vsled pičlih denarnih sredstev, zatorej je prireditev zamišljena le za mesto Maribor z okolico kot dosedanje rejsko središče.

Prijave sprejema društvo do 12. novembra t. l.

Pripomnjeno še bodi, da se iz navedenega razloga ne bodo mogli vpoštevati pri obdarovanju oni perutninarji, ki so bili deležni letos že priznanja na katerikoli drugi razstavi. — Društvo za varstvo in rejo živali v Mariboru.

Tržno poročilo.

Mariborski živinski sejem 27. oktobra 1925. Prignalo se je: 11 konj, 10 bikov, 162 volov, 190 krav in 11 telet. Skupaj 684 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 9—10, poldebeli voli 7.50—8.25, plemenski voli 6.50—7, biki za klanje 6.50—8, klavne krave debele 8.50—9.50, plemenske krave 5.75—8, krave za klobasarje 3.75—5.50, molzne krave 4.75—6.25, breje krave 4.75—6.25, mlada živina 6—9 dinarjev za 1 kg žive teže. Prodalo se je 317 glav, od tega za izvoz 28 komadov v Nemško Avstrijo. — *Mesne cene:* volovsko meso I. vrste, II. vrste, meso od bikov, krav in telic 10—19, telečje meso I. vrste, II. vrste 12.50—20, sveže svinjsko meso 12.50—27.50 dinarjev za 1 kilogram. — *Na svinjski sejem dne 23. oktobra 1925* se je pripeljalo 270 svinj, 1 ovco, 2 kozi. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do6 tednov stari 100—150, 7 do 9 tednov stari 180—205, 3 do 4 mesece stari 280—320, 5 do 7 mesecev stari 350—480, 8 do 10 mesecev stari 520—680, 1 leto stari 1000—1100 dinarjev komad, 1 kg žive teže 11 do 12.50, 1 kg mrtve teže 15—18 dinarjev, ovca 200 dinarjev. Prodalo se je 187 svinj in 1 ovca.

* * *

Izkaz o stanju Narodne banke z dne 22. oktobra 1925. (Vse v milijonih dinarjev; v oklepaju razlika napram stanju z dne 15. oktobra 1925.) **Aktiva:** kovinska podloga 512.1 (+ 6.5), posojila na menice 1043.7, na vrednostne papirje 154.8, skupaj 1198.5 (+6.8), račun za odkup kronskih novčanic 1186.3, račun začasne zamenjave 367.7, državni dolg 2966.3, vrednost založenih državnih domen 2138.3, saldo raznih računov 1110.7 (— 26.6), skupaj 9480.2; **pasiva:** glavnica in rezervni fond 34.4, **bankovci v obtoku 6088.5 (— 121.3),** račun začasne zamenjave 367.7, državne terjatve 122.3 (+ 68.4), obveznosti po žiru 548.1, po raznih računih 105.8, skupaj 653.9 (+ 39.5), vrednost založenih državnih domen 2138.3, ažija 74.6, skupaj 9480.2; obrestna mera je ostala neizpremenjena.

Uradni tečaji za mesec november 1925. Finančno ministrstvo je odredilo za mesec november 1925 sledeče uradne tečaje: napoleondor 217 Din, turška lira 245, dolar 56.25, kanadski dolar 56, angleški funt šterling 273, zlata nemška marka 13.40, poljski zlat 9, šiling 7.90, 10 franc. frankov 240, 100 švic. frankov 1087, 100 lir 220, 100 belgijskih frankov 256, 100 hol. goldinarjev 2260, 100 romunskih lejev 26.70, 100 bolgarskih levov 41, 100 danskih kron 1390, 100 švedskih kron 1505, 100 norveških kron 1150, 100 španskih pezet 805, 100 grških drahem 75, 100 Kč 167, milijon madžarskih kron 788 Din.

Vinski sejem v Zagrobu. Uprava zagrebškega sejma je sklenila, da priredi vsako leto spomladi vinski sejem po vzorcih. Leta 1926. se vrši tak sejem od 21. do 28. marca istočasno z avtomobilsko, strojno, radio- in plakatsko razstavo.

Mednarodni jesenski sejem v Frankfurtu se je vršil letos: tehnični od 2. do 7., splošni pa od 4. do 7. oktobra. Razstavljavcev je bilo 3500, ravno polovico števila razpoložljivih standov v paviljonih. Splošno se sodi, da je bil čas velesejma neugoden, ker se je čutilo, da so bili trudni tako razstavljalci, kakor tudi posetniki zbog predhodnih sejmov v Breslavi, Königsbergu, Berlinu, na Lipskem in v drugih krajih. Z druge strani pa je slabo vplival splošen gospodarski položaj, ker si ne more nemška industrija zbog visokih cen pridobiti inozemska tržišča. Iz naše države so razstavili: Uprava državnih monopolov, katere paviljon je bil zelo elegantno opremljen in Skopljanska trgovska in obrtniška zbornica, ki je razstavila naš opij. Do direktnih kupčij ni prišlo. Kakor se zdi, je naš opij za Nemčijo predrag radi tega, ker vsebuje več procentov čistega opija kot ga vsebuje opij, katerega je uvažala Nemčija doslej.

Borze.

29. oktobra 1925.

Denar.

Zagreb. Berlin 13.3650—13.4650 (13.387—13.487), Italija 222.31—224.71 (222.50—224.90), London 272.247—274.47 (271.82—274.82), Newyork 56.0250—56.6250 (56.054—56.654), Pariz 236—240 (233.50—237.50), Praga 166.32—168.32 (166.43—168.43), Dunaj 7.90—8 (7.908—8.008), Curih 10.838—10.918 (10.848—10.928).

Curih. Belgrad 9.20 (9.20), Budimpešta 72.65 (72.60), Berlin 123.60 (123.50), Italija 20.50 (20.45), London 25.1550 (25.145), Newyork 519 (518.125), Pariz 21.70 (21.65), Praga 15.3550 (15.375), Dunaj 73.15 (73.15), Carigrad 2.9250 (2.92), Bukarešt 2.455 (2.475), Sofija 3.80 (3.80), Atene 6.90 (6.85), Varšava 85 (85), Amsterdam 208.90 (208.70), Bruxelles 23.55 (23.30), Helsingfors 13.075, Madrid 74.60.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.56, Kodanj 175.05, London 34.3125, Milan 27.93, Newyork 708, Pariz 29.60. — Valute: dolarji 707.50, angl. funt 342.35, lira 27.80, dinar 12.53, češkoslovaška krona 20.96.

Praga. Devize: Lira 133.75, Zagreb 60.5, Pariz 141.3750, Newyork 33.75.

Vrednostni papirji.

Dunaj. Don.-savska-jadr. 64.9, Živno 79.8, Alpine 28.61, Greinitz 13.6, Kranjska industr. 36, Trbovlje 42.85, Hrv. esk. 16.6, Leykam 15.3, Jugobanka 13.5, Hipobanka 87.75, Avstr. tvornice za dušik 18.8, Munčus 95.05, Slavonija 6.05.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 79 den., vojna odškodnina 334 den., zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 200—201, zaklj. 201, Ljubljanska kreditna 230 den., Merkantilna 100—104, Praštediona 960 bl., Kred. zavod 175—185, Strojne 120—123, Trbovlje 348 den., Vevče 120—128, Stavbna 100—110, Šešir 144—147.

Zagreb. 7% invest. posoj. 80 zaklj., vojna odškodnina 333—334, nov. 336.337, dec. 340—341, Kred. 132—133, Hipobanka 72—73, Jugobanka 110—111, Praštediona 956—960, Ljubljj. kreditna 225 den., Slavenska 49—50, Srpska 144—146, Eksploatacija 53.50—54.50, Šečerana 500 bl., Ninag 40 bl., Gutmann 183—185, Slavex 140 den., Slavonija 50—51, Trbovlje 355 bl., Vevče 120 den.

Blago.

Ljubljana. Les: Frizi od 4—10 cm, od 25—60 cm l.. II., fco meja tranz. 1 vag. 1280—1300, zaključek 1280, hrastovi plohi, neobrobljeni, monte, fco meja tranz 880—900, breza od 10—30 cm prem., 2.50—6 m, fco meja 400 bl., jamski les po uzanci ljubljj. borze, fco nakl. post. 160 den., bukovo ogije praška, suha, fco nakl. post. 45 bl., bukovi remeljni 7/7, od 1.80 in 2 m, I., fco vag. Postojna tranz. 900 den. — Žito in poljski pridelki: Pšenica domača, fco Ljubljana 260 den., pšenica domača, fco nakl. postaja Slovenija 275 bl., koruza, slav. s primesjo rdeče, fco Ljubljana 1 vag. 207.50—207.50, zaklj. 207.50, koruza medjimurska, fco Čakovec 175 bl., koruza, nova, času primerno suha, fco slav. postaja 122.50 bl., koruza, nova v storžih, fco slav. postaja 75 bl., koruza, stara, fco bačka post. 177.50 bl., koruza umetno sušena, tov. prosto Postojna 209 bl., koruza stara, tov. prosto Postojna 233 bl., koruza nova, okrogla, času primerno suha, fco nakl. post. 130 bl., oves, slav., fco nakl. post. 167.50 bl., oves, bosanski, fco bos. nakl. post. 178 bl., fižol mandolon, fco Postojna tranz. 340—350, fižol ribničan, netto, fco Ljubljana 300 den., fižol prepeličar, netto, fco Ljubljana 310 den., krompir, fco štajerska postaja 80 bl., krompir, fco Beltinci 76.50 bl., ajda, fco nakl. post. Slovenija 260 bl., proso, fco nakl. post. Slovenija 225 bl., kostanj, jedilni, štaj., fco Ljubljana 300 bl., ježice, prvovrstne, fco nakl. post. 200 den., seno, sladko, stisnjeno, fco štaj. postaja 80 bl., seno, kislo, stisnjeno, fco štaj. post. 60 bl.

Pomanjkanje praznih vagonov.

Kljub nedavno objavljenemu komunikeju ministrstva saobračaja, da razpolagamo za izvozno sezono z zadostnim številom vagonov za kritje potrebe domače trgovine in industrije opazujemo na področju tukajšnjega železniškega ravnateljstva v zadnjem času vedno rastoče pomanjkanje vagonov, posebno za lesno trgovino. Ta pojav se je sicer ponavljal vsako leto v izvozni sezoni in nastaja predvsem radi tega, ker se ne vrača v območje ljubljanske direkcije pravočasno polnega števila vagonov, ki odhajajo s premogom natovorjeni od naših premogovnikov v območje ostalih železniških direkcij, marveč se tam porabljajo za prevoz sladkorne repe in drugih poljskih pridelkov.

Poleg tega je pa za interese eksportne trgovine kvarno tudi dejstvo, da se mora po stari naredbi iz leta 1920 z razpoložljivimi vagoni kriti predvsem celokupna potreba premogovnikov in šele, ko je ta popolnoma pokrita, se z ostankov lahko krijejo potrebe trgovine in industrije. Slovenija rabi dnevno povprečno 800 odprtih vagonov, od česar potrebujejo nad polovico premogovniki. Število vagonskih naročil presega že 900, dočim je bilo danes komaj 100 vagonov praznih na razpolago. Tako se dogaja, da morajo stranke čakati na naročene vagone po več dni in če dovažajo vsled skrajšanega nakladalnega roka blago na železnice, pa se jim vagon ne dostavi, morajo plačati ležarino v dvanajstkratnem iznosu in to brez lastne krivde.

Tak položaj je za našo izvozno trgovino že dalj časa nevzdržen in se množijo dnevno pritožbe iz krogov interesentov proti postopanju in odredbam Generalne direkcije drž. železnic, ki se poslužuje napram gospodarskim krogom vseh represalnih sredstev, ne da bi s svoje strani skrbela za reden obtok in dostavljanje vagonov.

Zato je zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozorila ministra saobračaja A. Radojeviča na kritičen položaj naše izvozne trgovine vsled pomanjkanja vagonov ter ga prosila, da ukrene potrebno, da se bodo krila vagonska naročila izvozne trgovine s pravočasnim in polnoštevilnim dostavljanjem vagonov. Enako spomenico je istočasno dostavila tudi Generalni direkciji državnih železnic.

Da se prepričate,

da ste dobili pravo

MAGGIjevo **ZABELO**

morate dobro paziti na ime **MAGGI** na varstveno znamko zvezda s križcem

Pri napolnjevanju naj se zahteva izrecno MAGGIjeva zabela iz velike MAGGIjeve originalne steklenice, ker iz teh se po zakonu sme prodajati samo prava MAGGI zabela

KRVNIK GRE V POKOJ.

John Hulbert, najbolj znani krvnik v Ameriki in specialist v ravnanju z električnim stolom, gre v pokoj, ker mu je uprava centralne kaznilnice Sing-Sing odbila prošnjo za večjo plačo. Hulbert je usmrtil 140 ljudi. Njegov prednik je pustil ta posel tudi radi enakih diferenc z upravo. Takrat so plačali za vsako usmrtitev 150 dolarjev. Hulbertu so ta honorar povišali na 250 dolarjev (12.500 Din), toda izjavil je, da s to plačo ne more izhajati. Za njegovo mesto se poteguje zdaj nekoliko stotin prosilcev, inženjerjev, mašinistov, da celo pevcev, glumcev in cestnih pridigarjev.

Lakasti možki in damski D 298
Suknene copate od . . . D 26
Otroški čevljički visoki . D 30
Močne damske nogavice D 18
Flor nogavice vseh barv D 25
Svilene nogavice vseh barv D 30

Samo pri „Volka“ Ljubljana

Izpred sodišča.

Kaznovani prepetači. Pred senatom deželnega sodišča se je te dni vršilo več obravnav, pri katerih so se zagovarjali večinoma pretepači. — Tako sta jih bila napadla v okolici Verda dva domačina, Košir in Vlaga, posetnika Andreja Eržena in ga precej neusmiljeno obdelala; najhuje sta mu poškodovala roko. Okrajni zdravnik dr. Marolt, katerega so o polnoči poklicali k poškodovancu, je iz-

Otroka kapitana Granta.

112

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. B.

Robert je z veseljem poslušal malo predavanje svetoznanstva, Izvedel je še, da je povprečna toplota v Viktoriji štiriinsedemdeset stopinj Fahrenheita (= 23½° Celzija).

Tisti večer se je četica utaborila pet milj za Lonsdalskim jezerom med goro Drummont, ki je vstajala na severu, in goro Dryden, čije srednje visoki vrh je zastiral obzorje na jugu.

Na tepežni dan ob enajstih dopoldne je prišel voz do brega reke Wimerre na stoinštiridesetem vzhodnem vzporedniku.

Reka, ki je široka kake pol milje, je valila čiste valove med visokimi akacijami in gumijevci na obeh bregovih. Nekaj veličastnih mirt, visokih kakih petnajst čevljev, je stegovalo med njimi svoje dolge, žalujoče veje, posejane z ljubkimi rdečimi cvetovi. Na tisoče ptičev je skakljalo po zelenih vejicah: kobilarji, ščinkovci, golobi z zlatobarvnimi krili, ne da bi govorili o brbljavih papigah. Pod njim se je prevažalo po bistri vodni gladini par črnih labodov, ki so tako plašni, da se jim ne moreš približati. Izvanredni ptič avstralskih rek se je takoj skril za ovinkom reke Wimerre, ki namaka v velikih vijugah prikupljivo avstralsko pokrajino.

Med tem se je voz ustavil na zeleni preprogi; tam ni bilo ne splava, ne mostu, ne broda. In vendar so morali čez. Ayrton je začel iskati plitvino, da bi reko prebredli. Četrt milje ob vodi navzgor se mu je zdelo, da je reka manj globoka. Sklenil je, da poskusijo tamkaj srečo. Izmeril je globino na več mestih, pa nikjer ni bilo več kakor tri čevlje. Zato je mogel voz brez skrbi zavoziti na rečno plitvino, ne da bi se podal v kako nevarnost.

— Ali ne veste nobenega drugega načina, kako bi prišli na ono stran? je vprašal Glenarvan čolnarja.

— Ne, mylord, je odgovoril Ayrton, a zdi se mi, da tukaj ni nevarnosti. Videli boste, da pojde po sreči.

— Ali morata lady Glenarvanova in miss Grantova stopiti z voza?

— Kaj še! Voli imajo gotov korak. Moja naloga bo le, da jih obdržim na plitvem.

— Naj bo, Ayrton, je odgovoril Glenarvan, saj veste, da se zanesem na vas.«

Jezdeci so obstopili nerodni voz, ki ga je Ayrton pogumno pognal v vodo. Kadar gredo v teh krajih vozovi preko rek, imajo navadno okrog in okrog navezan cel venec praznih sodčkov, ki ga drže na površju. Naši popotniki pa niso imeli tega pripomočka, zato se je bilo treba prepustiti nagonu vol, ki jih je vodila spretna roka pametnega Ayrtona. Čolnar je sedel na kozlu in dajal vpregi smer. Major je z obema mornarjema rezal deročo vodo par sežnjev spredaj pred vozom. Glenarvan in John Mangles sta bredla vsak na svoji strani voza, pripravljena, da priskočita vsak trenotek popotnicama na pomoč. Paganel in Robert sta jezdila za vozom.

Do srede Wimerre je šlo vse po sreči. Tam pa je postala voda naenkrat globlja, tako da je segla že nad obroče. Če bi voli zašli s plitvine, bi mogli izgubiti tla in potegniti za sabo gugajoči se voz. Ayrton se ni ustrašil nevarnosti, skočil je pogumno v vodo in se obesil prednjemu volu za roge. Tako se mu je posrečilo, da je spravil vprego zopet na pravo pot.

V tem hipu je prišel sunek, ki se ga ni nihče nadejal. Voz je zaječal in se nevarno nagnil. Voda je popotnicama omočila noge. Voda je začela nerodno vozilo zanašati v stran, čeprav sta se Glenarvan in John Mangles z vso močjo upirala v lestvice. Položaj je bil za hip skoro obupen.

V tem je vprega k sreči krepko potegnila, ker so voli stopili zopet na trdna tla. Globina se je začela sedaj hitro manjšati, ljudje in živali so bili kmalu na varnem, na drugi strani Wimerre, nič manj zadovoljni kakor premočeni.

Vendar pa so se spogledali, ko so zapazili, da je sunek zlomil prečko pri prednjem vozu in da se je Glenarvanov konj zbosil na prednjih nogah.

Treba je bilo hitrega popravila, sicer ne bi bilo mogoče nadaljevati poti. Zrli so v zadregi nemo drug na drugega, ko se je Ayrton spomnil, da pojde na postajališče Black-Point, ki leži dvajset milj proti severu, in pripelje s seboj podkovskega kovača.

»Idite, idite, vrli Ayrton! mu je dejal Glenarvan. Koliko časa boste rabili, da poiščete kovača in se vrnete v taborišče?

— Mogoče petnajst ur, je odvrnil Ayrton, več pa prav gotovo ne.

— Pojdite torej, mi pa se utaborimo na bregu Wimerre in počakamo vašega povratka.«

Par minut pozneje je zajahal čolnar Wilsonovega konja in izginil za košatim zastorom mimoz.

Enajsto poglavje.

Burke in Stuart.

Kar jim je še ostalo dneva, so ga porabili za sprehode in pogovore. Popotniki so si ogledali bregove reke Wimerre in jih občudovali, vmes pa so kramljali. Pri njihovem koraku so vzletavali preplašeni ibisi in pepelnate čaplje s hripavimi klici. Atlasov ptiček se je skrival v visokih vejah divjega figovca; kobilarji so krožili med bujnimi stebli lilij; vodomec je pustil za trenutek svoj ribji lov, med tem ko so vsa »izobražena« družina papig, okrašena s sedmerimi mavričnimi barvami, mali »roščil« s škrlatno-rdečo glavico, brhki »gorski plavček« z rumenim vratom, in »lori« z rdečim in modrim perjem nadaljevali na vrhu razcvetelih gumijevcev svoje glasno ščebetanje in brbljanje.

Priporočamo »Ljudske knjižnice« v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. 17 predvojnih zvezkov po nizkih cenah ter nova ilustrirana zvezka: 19. zv.: Kazan, volčji pes, br. 18 Din, vez. 30 Din; 20. zv.: Kralj gorá, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

javil pri razpravi, da je imel mož roko v notranjosti tako zbito, da on v svoji dolgoletni praksi še ni videl takih notranjih zmečkanin. Obtoženca sta ga morala tolči po roki s kamenom ali kolom, ali pa sta ga osuvala in poteptala s čevlji. Obtoženca sta se zagovarjala s silobranom, kar pa ni držalo. Po dolgem posvetovanju sta bila obsojena oba obtoženca vsak na 1 mesec ječe in morata plačati vse sodne stroške, Erženu 480 dinarjev za izgubo zaslužka in 1000 dinarjev za bolečine, »Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev« pa Din 2719.30 oskrbovalnine za poškodovanca. — Druga obravnava se je vršila proti trgovcu s čevlji Ivanu Prešernu v Cirčičah pri Kranju. Prešern se je sprl s sosedom Francetom Nagličem in sicer je dala povod sporu in končno tudi pretepu navadna otroška čepica. Obtoženčeva hčerka je vzela tožnikovemu sinčku čepico in ko je prišel Naglič domov, je fantiček to očetu povedal. Naglič je šel k sosedu in zahteval čepico nazaj. Začela sta se prepirati in končno pretepati. Obtožnica pravi, da je skočil obtoženec v hišo in se je vrnil skozi dvoriščna vrata — ker je med tem njegova žena vežna vrata zaklenila — oborožen s samokresom in sekiro. Obenem sta napadla Nagliča tudi oba Prešernova psa. Obtoženec je zamahnil s sekiro proti sosedu in skoro gotovo bi mu razbil lobanjo, da ni ta prestregel udarca z roko. Pač pa je dobil mož precej težko poškodbo na podlehti desne roke.. Pri obravnavi se je zagovarjal obtoženec, da samokresa sploh nima in da se je branil proti Nagliču, ki ga je prišel izzivat, ter da ga je le odrinil s toporiščem sekire od sebe. Tudi psov ni naščuval proti sosedu, marveč sta ta dva sama skočila nanj. Senat je končno razsodil, da je obtoženec prizadel sosedu sicer lahko telesno poškodbo, obsodi pa se radi težke telesne poškodbe in sicer, ker jo je prizadel s tako nevarnim orožjem kot je sekira, in pa ker se je poškodba kasneje zelo poslabšala. Prešern je bil obsojen na šest tednov ječe in mora plačati stroške in pa 926 dinarjev za razne odškodnine. Glede višjih odškodninskih zahtevkov pa je zavrnil kazenski senat poškodovanca na civilno pravno pot. — »Zakaj pa imate takoj nož pri roki?« Tako je vprašal predsednik senata prihodnjega obtoženca posestnikovega sina Janeza Urha iz Begunj pri Cerknici. In povedal je fant sledeči dogodek: »Dobila sva se s tovarišem Obrezo na koncu vasi pri gostilni. Bilo je okrog polnoči. Obreza me je nahrulil z besedami: »Spat se zgubi!« Jaz pa sem mu odvrnil: »Pred tabo ne!« Nato pa sva se spoprijela. On me je udaril dvakrat po glavi in jaz sem padel. Ko sem se pobral, me je zopet napadel in me je pograbil za vrat. Nisem si mogel drugače pomagati, kakor da sem potegnil iz žepa nož in sem sunil z njim Obrezo v roko, s katero me je držal in daval. Hotel sem sega oprostiti.« Obreza je dobil na roki in sicer na zapestju težko poškodbo, ki bo imela trajne posledice. Urh bo sedel osem mesecev v težki ječi in bo moral plačati poškodovancu za zdravljenje, izgubljeni zaslužek in bolečine skoro 6000 dinarjev in pa seveda še vse sodne stroške. Za višjo odškodnino pa ga toži lahko poškodovanec pri civilnem sodišču.

Barvne trakove, ogljeni-, povoščeni-, kopirni papir, hektografični zvitki in druge potrebščine pri Lud. Baraga, Šelenburgova ulica 6/I Telefon štev. 980

Brivski pomočnik
prvovrst. delavec, se sprejme. - Ponudbe naj se pošljejo na Salon »Venus« — Sušak. 7277

Kroj. pomočnika
za mala dela, le dobro izvežbanega, sprejme takoj JOSIP ODAR, Zgornja Šiška št. 24. 7278

VAJENEC
za medičarsko obrt — hrano dobi v hiši — se takoj sprejme. — Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 7261.

NAJBOLJŠA REKLAMA so oglasi v »Slovencu«.

KABINET se odda
za dva gospoda. . Naslov v upravi lista pod štev. 7272.

2000 DINARJEV
in odstotke pri prodaji plačam mesečno perfekt. FRIZERKI in MANIKERKI. — A. Kummerkramer, Sombor.

1 dvonadstr. hiša
v Mariboru, v sredini mesta — Marijina ulica 25 — se proda za 100.000 ital. lir ali ekvivalent. - Obvestila daje: Dr. FRANKO KLARIČ, Tržac, Wilsonova ulica 55.

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
Černe, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica štev. 3.

DRAŽBA POHIŠTVA
prostovoljna, v sredo, dne 4. novembra t. l. v Grohar-jevi ulici št. 21/I (na Mirju). Jedilnica, spalnica, otroška soba itd. Ogled 31. okt. in 2. nov. od 10. do 12. in od 3. do 4. ure proti prejšnji priglasitvi v pisarni dr. F. LUCKMANNA, odvetnika v Ljubljani, Gradišče 4. 7287

Pozor, lesni industrialci!
Parna žaga
z lokomobilo Badejna, 35 HP, za pogon, polnojarmenik (Vollgatter), s cirkularjem, vse v najboljšem stanju, v zelo bogatem gozdnatem revirju, se zaradi smrti lastnika po zelo ugodni nizki ceni takoj proda. Žaga je bila zgrajena l. 1922., torej skoraj nova in je 20 minut oddaljena od želez. postaje. Poleg žage ozir. pri žagi je zidano tudi stanovanjsko poslopje, obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pisarne, katero je kupcu takoj na razpolago. - Interesenti naj pošljejo svoj naslov na upravo lista pod šifro »Eksistenca« št. 7282.

ELEGANCE
OBLAČILNA DRUŽBA Z O. Z.
Ljubljana, Aleksandrova cesta
Obleke po meri promenadne - sportne - salonske - družabne površniki - zimske suknje
Angleško in češko blago v zalogi — Moderni kroji

Ford
THE UNIVERSAL CAR
NOVI MODELI DOŠLI
Moderna nizka karoserija
Zagotovite si dobavo. Na ogled pri
AMERICAN MOTORS LTD
Dunajska cesta 9-12
Telefon 477 LJUBLJANA Telegr.: „AMOT"

Čajno maslo
najfinejše, nudi v poljubnih množinah MLEKARSKA ZADRUGA, Radomlje.

Skladišče
v sredini mesta, svetlo, prostora za 30 vagonov, tudi soba za pisarno, se takoj odda. - Ponudbe pod »Ugodna lega« na Aloma Company, Ljubljana. 7291

POZOR! Naznanjava cenj. občinstvu, da bodeva
vozila z omnibus-autom
od frančiškanske cerkve do pokopališča Sv. Križa v dneh 31. oktobra, 1. in 2. nov. Odhod vsakih 20 minut in obratno. Vožnja za osebo 5 Din. — Za obilen obisk se priporočata
LUPŠE in POLLICK.

Trgovski vajenec
priden in pošten, s primer šolsko izobrazbo, kateri ima veselje do trgovine, se sprejme v trgovino z meš. blagom. - V. AVSEC, Stična.

V komisijsko prodajo vzamem razno blago!
Lokal in skladišče v lastni hiši na razpolago. Ponudbe pod šifro: »KOMISIJA« na »oglasni zavod KOPITAR«, Ljubljana, Čopova 21.

Valjčni mlin IVAN KURALT p. d. pri »Tonhuc«, Domžale
prodaja moko
vseh vrst, PŠENIČNI in KORUZNI ZDROB ter otrobe po najnižjih dnevnih cenah. Prevzema v mletev žito v celih vagonih. 7283

Krompir
sortirane vrste - vagonske pošiljke nudi za takoj Kmetijska zadruga v Ptuju.

Denar pada!
Zato kupi brž turške srečke — najboljše vrednostne papirje (franki) in hkrati srečke z milijonskimi dobitki. Vsaka zadene. Izguba nemogoča. — Pojasnila brezplačno — Pisma na upravo »Slovenca« s pristavkom: »Turške srečke«. 7039

DRVA - CEBIN
Wolfova ulica I/II. — Telefon 56

Strojnega inženjerja
z izkušnjami v elektrotehniki, iščemo za nadzorovanje vseh nadnevnih strojnih naprav ter central in delavnic. Družinsko stanovanje na razpolago. Ponudbe na Svinčeni rudnik, Mežica

Papirna in galanterijska trgovina
na prometni cesti v sredini Ljubljane, je z vsem inventarjem in zalogo ugodno naprodaj. — Ponudbe sprejema upravništvo »Slovenca« pod šifro: »Ugodna prilika« štev. 7296.

PUH - PERJE
R. MIKLAUC LJUBLJANA

HRASTOVE PRAGE
(švelarje) želi kupiti stavbeno podjetje. Dobaviti do konca julija 1926. Oziralo se bo le na prvovrstne prodajalce. Plačilo v gotovini.
Agentje visoko provizijo.
Ponudbe z navedbo cene in dobavne postaje na direktorja WILHELM HENTSCHEL, Dunaj I., Zelinkagasse 5.

Lutzove peči in štedilniki
so najboljši, najtrpežnejši in najcenejši!
Nič popravil. Nobenega dima.
Prihranek na kurivu ogromen.

Naša tovarna izdeluje originalne Lutzove emajlne peči (okrogle in štirioglate), kamine, emajlne in lakirane štedilnike, naprave za segrevanje vode za kopalnice v zvezi s štedilnikom, dimna kolena in cevi, lične emajlne tablice in napise.

Priporočamo svetovno znane proizvode, ki jih izdeluje naša tvornica edina v Jugoslaviji, solidno. lepo in trpežno, in vabimo cenjene interesente, da si osebno ogledajo v tovarni našo veliko zalogo.

Tvornica emajliranih peči LUTZ d. d.
Ljubljana-Šiška, Frankopanska ul. 21
blizu Gorenjskega kolodvora.

Objava.

»U smislu naredjenja Uprave državnih monopola Pr. br. 45.964 od 20. oktobra o. g. održače se na 13. novembra o. g. u 11 časova prije podne druga **javna ofertalna Ličitacija** za izdavanje pod zakup prava velikoprodaje duvanskih preradjevina i cigarpapira za period 1926-1927 god. za slijedeće prodajne reone i to u Ljubljanskoj oblasti

za prodajni reon: 1. Velike Lašče,
2. Kamnik,
3. Logatec,
4. Lukavica,
5. Radovljica,
6. Ribnica,
7. Škofja Loka.

U Mariborskoj oblasti
za prodajni reon: 8. Konjice,
9. Marenberg,
10. Rogatec,
11. Slov. Bistrica,
12. Šmarje pri Jelšah.

Oferte se predaju u kancelariji načelnika Odelenja Prodaje najdalje do **13. novembra 1925** u 11 časova, a otvaranje vršiče se istog dana u sjednici Uprave državnih monopola u Beogradu.

Kaucija za ovu licitaciju polagače se na Blagajni Uprave Državnih Monopola u Beogradu do 12. nov. t. g. do 5 časova po podne.

Kaucija je 1% od godišnje potrošnje dotičnog predajnog reona.

Uslovi za ovu licitaciju ostaju isti oni po kojima je vršena licitacija na dan 27. avgusta t. g., a koji su objavljeni u 165 broju »Služb. Novina« od 23. jula 1925 godine.

Uslovi se mogu dobiti kod Tvornice Duvana u Ljubljani.

Svaki nadmetač dužan je da uz svoju ponudu podnese i to:

a) uverenje o plačenoj porezi za poslednje tromjesečje;

b) uverenje opšt. vlasti da nije kažnjevan za krijumčarske krivice ili djela koja bezčaste i

c) uverenje nadležne Trgovačke Komore ili Udruženja da je ispravan i materijalno sposoban za obavljanje poslova velikoprodaje u reonu za koji ponudu podnosi.

Oni interesenti, koji bi želili oferte i kaucije da šalju poštom, moraju to učiniti svakako prvo 13. novembra t. g. jer se oferti i kaucije, koje budu docnije primljene, neće uzimati u postupak.

Iz kancelarije Oblasnog Monopolskog Inspektorata Zagreb,
26. oktobra 1925, br. 20.094.«

✝

Potrtim srcem naznanjamo vsem tužno vest, da je naša iskreno ljubljena mama, stara mama itd.

Jožefa Naprudnik roj. Cajner

danes, dne 28. oktobra ob 1. uri popoldne v 73. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala. — Pogreb predrage pokojnice, vezan s sv. mašo, se vrši v petek 30. t. m. ob 10 dopoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Griže.

V Žalcu, dne 28. oktobra 1925.

Zapustil nas je in se preselil v večnost naš najboljši sin, brat, stric in svak, gospod

Janko Prijatelj

posestnik in trgovec v Št. Janžu na Dolenjskem.

Pogreb blagega pokojnika se vrši **v soboto, dne 31. oktobra 1925 ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Stara pot št. 2,** na pokopališče pri Sv. Križu.

Bodi mu ohranjen blag spomin!

Ljubljana—Št. Janž, 29. oktobra 1925.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Posestvo z mlinom in žago se prostovoljno proda. Posestvo se nahaja v prometnem kraju na Gorenjskem s približno 40 oralov gozda, s precejšnjo množino za izsekanje, 24 mernikov posejanja in 20 oralov travnikov; zraven obširno gospodar. poslopje, vse v dobrem stanju. Hiša pritl., z opeko krita, hlev za 10 glav živine, mlin na 4 teč., žaga samica. vodna moč se dá izkoristiti za petkrat poveč. obrat. Popraviti bi bilo treba samo jez. Cena se izve pri lastn. Franc Gogala, Boh. Bela 57, Gor. - Ozira se le na kupce, ki se priglase do 15. nov.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karol Čeč. Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec. Urednik: Josip Fr. Knaflič.